Град Лесковац

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ 2016-2020

Садржај:

I УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА ЛЕСКОВЦА ---------- 3

II ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗМИ ПОЛИТИКЕ ЗА МЛАДЕ ГРАДА ЛЕСКОВЦА -- 4

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ ----------4

САВЕТ ЗА МЛАДЕ ----------4

III ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ 2016-2020 -------- 5

IV ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ---------- 7

V СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА---------- 9

1. Запошљавање и предузетништво---------- 10
2. Образовање, васпитање и обука младих---------- 12
3. Активизам и активно учешће младих ---------- 16
4. Здравље и благостање младих ---------- 18
5. Безбедност младих ---------- 22
6. Социјална укљученост младих---------- 26
7. Мобилност младих---------- 27
8. Информисање младих ---------- 27
9. Култура и креативност младих ---------- 28
10. Анализа ресурса, институција које раде са младима ---------- 29
11. Приказ постојећих услуге за младе---------- 31

VI АНКЕТА - ПОТРЕБЕ И ИНТЕРЕСОВАЊА МЛАДИХ У ЛЕСКОВЦУ---------- 32

1. Информисаност и квалитети садржаја који се нуди у граду---------- 32
2. Информисаност и запошљавање---------- 36
3. Информисање у функцији очувања здравља ---------- 37

VII СВОТ АНАЛИЗА---------- 40

VIII СТРАТЕШКИ ОКВИР---------- 42

1. Област: Запошљавање и предузетништво младих---------- 42
2. Област: Образовање, васпитање и обука младих---------- 43
3. Област: Активизам и активно учешће младих---------- 43
4. Област: Здравље и благостање младих---------- 44
5. Област: Безбедност младих ---------- 44
6. Област: Социјална укљученост младих---------- 44
7. Област: Мобилност младих---------- 45
8. Област: Информисање младих---------- 45

9. Област: Култура и креативност младих---------- 45
IX МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА ---------- 46
X ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ АКЦИОНОГ ПЛАНА---------- 47

Попис табела:

Табела 1: Број младих у Лесковцу, према попису 2011. године 9
Табела 2: Незапослени према старосној структури, јун 2015. 10
Табела 3: Незапослени према степену стручне спреме 10
Табела 4. Финансијске мере запошљавања у 2015.години 11
Табела 5. Нефинансијске мере у 2015.години 11
Табела 6. Број регистрованих кривичних дела у Лесковцу 23
Табела 7. Кривична дела где су оштећена малолетна лица.....23
Табела 8. Број оштећених малолетних лица у кривичним делима, према годинама старости. 24
Табела 9. На који начин се најчешће информишеш о садржајума који су намењени младима? 33
Табела 10. Одговор на питање: Које организоване активности младима недостају највише?. 35
Табела 11. Које додатне едукације сматраш најкориснијим за проналажење посла? 37
Табела 12. Шта доживљаваш као највећи проблем у својој средини, а тиче се здравља и безбедности младих?.....38
Табела 13. Који проблем највише забрињава младе у Лесковцу? 39

I УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА ЛЕСКОВЦА

Младе Лесковчанке и Лесковчани, један од циљева града Лесковца је да створи окружење у којем ће постојати сви неопходни услови за развој младих и захваљујући којем ће млади сазревати у активне, самосталне, амбициозне и одговорне грађане.

Иако је сектор омладинске политике релативно млад, локална самоуправа је у кратком временском периоду преузела више корака за побољшање положаја младих. Један од значајнијих јесте поновно оживљавање „Фонда за младе таленте" преко којег сваке године награђујемо најуспешније младе Лесковчане, док Канцеларија за младе, кроз своје активности, настоји да свакодневно заступа интересе младих, подстиче активизам и њихово удруживање.

Израдом Локалног акционог плана за младе желимо да покажемо да град плански приступа у креирању и реализацији мера и програма за побољшање живота младих у Лесковцу и решавању њихових проблема.

Верујем да ће уз моју и подршку свих других релевантних институција и установа, усвајање Локалног акционог плана за младе омогућити развој и напредак младих људи без обзира на пол, социјални статус, национално и верско опредељење.

С поштовањем,
др Горан Цветановић,
Градоначелник Лесковца

II ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗМИ ПОЛИТИКЕ ЗА МЛАДЕ ГРАДА ЛЕСКОВЦА

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

Канцеларија за младе града Лесковца формирана је 25. априла 2009. године, а Скупштинском одлуком од 28.11.2014. године саставни је део Агенције за локални економски развој. Канцеларија за младе представља мост између младих с једне стране и локалне самоуправе, Министарства омладине и спорта, као и организација и институција које се баве младима, с друге стране. Бави се креирањем и спровођењем омладинске политике на нивоу града Лесковца, израдом Локалног акционог плана за младе и мониторингом његовог спровођења, информисањем и пружањем сваке врсте сервиса младима Лесковца и спровођењем развојних пројеката намењених младима, у складу с овлашћењима и могућностима.

Главни циљ функционисања Канцеларије за младе је стварање услова у локалној средини за квалитетнији живот младих и институционални развој омладинске политике на локалном нивоу. Канцеларија за младе пружа институционализовани оквир, кроз који млади могу да утичу на доношење одлука које се њих директно тичу. Она омогућава свим локалним институцијама, организацијама, као и удружењима младих, удружењима за младе и неформалним групама младих да се умреже и кроз максимално искоришћавање постојећих ресурса унапреде квалитет услуга за младе. Канцеларија представља покретачку снагу младих у локалној заједници, бави се афирмацијом младих и њиховом активном улогом у друштву, подржава омладинске пројекте и иницијативе, ради на унапређењу економског статуса младих, на неформалном образовању, информисању, промоцији волонтерског рада, превенцији деструктивног понашања младих, унапређивању услова за квалитетније провођење слободног времена и слично.

САВЕТ ЗА МЛАДЕ

Савет за младе Града Лесковца саветодавно је тело Скупштине града Лесковца. Његове су надлежности уско везане за креирање омладинске политике на локалном нивоу, саветовање Скупштине у одлукама које се тичу младих и подстицање пројеката и програма из области рада са младима.

Савет за младе:

- ✓ иницира израду, дефише и прати спровођење локалне омладинске политике;
- ✓ учествује у изради посебних локалних акционих планова, програма и политика у сагласности са Националном стратегијом за младе и прати њихово остваривање;
- ✓ даје мишљење о питањима од значаја за младе и о њима обавештава органе Града;
- ✓ даје мишљење на предлоге прописа и одлука које доноси Скупштина у областима значајним за младе;

- ✓ усваја годишње и периодичне извештаје о остваривању локалне омладинске политике и локалних акционих планова и програма за младе и подноси их Скупштини града, градоначелнику и Градском већу;
- ✓ иницира припрему пројеката или учешће Града у програмима и пројектима за младе у циљу унапређења положаја младих и обезбеђења остваривања њихових права која су у надлежности Града;
- ✓ подстиче сарадњу између Града и омладинских организација и удружења и даје подршку реализацији њихових активности.

Савет за младе у Лесковцу први пут је формиран 17.12.2009. године. Према Статуту Савета, мандат предходног сазива је истекао, тако да је Скупштина града Лесковца у децембру 2015. године донела решење о избору чланова Савета за младе града Лесковца. Савет броји 15 чланова и то:

	Функција	**Име и презиме**	
1	председник	Милан Момчиловић	добитник градске награде из области усавршавања
2	Члан	Александар Стојановић	координатор Канцеларије за младе
3	Члан	Срећко Стаменковић	члан Градског већа
4	Члан	Сандра Стаменковић	добитница „Октобарске награде Града Лесковца"
5	Члан	Ђорђе Стојиљковић	добитник градске награде из области науке и образовања
6	Члан	Павле Митровић	добитник градске награде из области спорта
7	Члан	Сташа Гаровић	председница Уније парламената лесковачких средњошколаца
8	Члан	Никола Михајловић	председник студенског парламента Технолошког факултета
9	Члан	Миодраг Јовановић	председник студенског парламента Високе пословне школе
10	Члан	Милица Ивковић	председница студенског парламента Високе текстилне школе
11	Члан	Зоран Амзић	представник ромске националне мањине
12	Члан	Слободан Стојичић	НВО Омладински клуб „ОКАН"
13	Члан	Ана Пецарски	НВО „Народни Парламент"
14	Члан	Маја Димитријевић	НВО „Едукациони центар"
15	Члан	Александар Стојановић	Фото клуб Лесковац

III ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ 2016-2020

Основни оквир у изради Локалног акционог плана (ЛАП-а) за младе је Национална стратегија за младе 2015-2025, која дефинише опште циљеве (и области) уважавајући њену стратешку опредељеност, и препоручује се да буде оквир за формирање тематских група у зависности од потреба локалне средине.

Разлог израде Локалног акционог плана (ЛАП) за младе је омогућавање:

- Планског и дугорочног решавање проблема младих, уз креирање мера и услуга прилагођених стварним потребама младих у конкретној локалној средини;

- Економичније коришћење постојећих ресурса (материјалних, техничких, институционалних и људских) кроз умрежавање локалних институција и организација;
- Економично и циљано трошење градског буџета.

Локални акциони план за младе 2016-2020 је документ који дефинише:

- Пресек тренутног стања и положаја младих и анализу (најизразитијих) потреба младих.
- Формулисање мера за решавање дефинисаних и истражених потреба младих.

У поступку израде акционог плана за методолошку основу коришћен је Приручник за израду локалних акционих планова које је израдило Министарство омладине и спорта у сарадњи са Немачком организацијом за техничку сарадњу (GTZ).

Градско веће је у јуну 2015. године донело Одлуку о приступању изради ЛАП-а за младе 2016-2020. Канцеларија за младе Града Лесковца је координирала процесом израде документа и укључила представнике организација младих и за младе, релевантних државних и локалних институција из области здравља, културе, безбедности, представнике ученичких и студентских парламената и представнике младих као и представнике Одбора за родну равноправност и Жена за мир.

На изради Локалног акционог плана за младе радило је укупно 31 лице од чега је 52% жена. Процесом израде ЛАП-а за младе координирала је Агенција за локални економски развој - Канцеларија за младе. Радни тим састављен је од представника следећих институција:
Члан Градског већа, ГУ за друштвене делатности, Саветовалиште за младе ДЗ (психолог), Одбор за превенцију болести зависности, Локални тим за борбу против трговине људима, НСЗ, Полиција - Безбедност и ИТ безбедност, Центар за социјални рад, Студентски парламент ТФ, Студентски парламент ВП школе, Студентски парламент ВТ школе, Унија ђачки парламент ученика средњих школа, Удружење предузетника, Удружења особа са инвалидитетом – МНРО, Удружење рома, ОЦД – ОКАН, ОЦД – Народни парламент, ОЦД – Едукациони центар, ОЦД - Центар за развој Јабланичког и Пчинског округа, ОЦД – Фото клуб, ОЦД – Музичка комуникација, Добитник Октобарске награде Града Лесковца, Добитник градске награде из области спорта, Добитник градске награде из области усавршавања, Одбор за родну равноправност и Жене за мир.

Именице које се у овом ЛАП-у користе при означавању звања и занимања у мушком

роду, истовремено подразумевају именице у женском роду.

Процес израде ЛАП-а за младе се састојао из 5 фаза, и трајао је од јуна 2015. до јануара 2016:

1. Креирање плана и програма реализације активности на прикупљању података и анализе података;
2. Реализација истраживања интересовања и ставова младих у сарадњи са средњим школама, Технолошким факултетом, Високом пословном школом, Високом текстилном школом. Истраживање су употпунили и млади случајни пролазници по граду и незапослени млади преко Националне службе за запошљавање. Истраживањем је обухваћено 1452 испитаника старости од 15 до 30 година. Основни циљ истраживања је добијање података који су уврштени у ситуациону анализу у Локалном акционом плану за младе, те уједно и добијање шире слике о проблемима које млади сматрају да су им приоритетни, те какве ставове имају према активном учешћу, неформалном образовању, здрављу, безбедности и другим питањима који се тичу младих. Испитивање је спроведено у јуну 2015.године.
3. Рад у радним групама
   У јуну 2015. године испред Агенције за локални економски развој именован је Координациони тим за израду Локалног акционог плана за младе 2016-2020. године. Координациони тим организовао је рад у 3 радне групе, а свака група имала је свог координатора и представнике релевантних институција и организација.
   Представници/е институција, организације цивилног друштва, ђачких/студентских парламената као и неформалних група младих су учествовали у раду следећих радних група:
   I. Запошљавање, образовање и мобилност;
   II. Активизам, информисаност, култура и креативност младих;
   III. Здравље, безбедност и социјална укљученост;

   Активним учешћем чланова радних група, путем дискусије утврђивали су се приоритетни проблеми, циљеви, конкретне мере и активности за сваку од области у стратегији за младе. Одржано је укупно 4 састанка радних група на којима је рађена СВОТ анализа, ситуациона анализа, дефинасани специфични циљеви и предложени пројекти са описом активности и буџетом.
4. Анализа добијених података и закључака са радних група – Координациони тим АЛЕР-а је на основу рада радне групе комлетирао докумнент и заказао јавну расправу.
5. Јавна расправа

Иако је Акциони план документ који „прописује" редослед и скуп активности са тачно одређеним роковима и носиоцима, он у својој суштини представља и основу која се стално оплемењује, дограђује и шири у складу за захтевима времена и тренутним приликама.

IV ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Комисија за израду Локалног акционог плана за младе у току свог рада водила се мерама за побољшање омладинске политике и статуса младих у граду користећи принципе на којима је заснована омладинска политика, а који су у складу са принципима Националне стратегије за младе, Универзалном декларацијом о људским правима, Конвенцијом УН о правима детета, Конвенцијом Савета Европе о људским правима и основним слободама.

Полазиште ЛАП-а за младе града Лесковца чине следећи принципи и вредности:

Поштовање људских права: Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расну и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.

Равноправност: Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.

Одговорност: Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.

Доступност: Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.

Солидарност: Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.

Сарадња: Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.

Активно учешће младих: Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.

Интеркултурализам: Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.

Целоживотно учење: Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања, развијање и успостављање стандарда у образовању.

Заснованост: Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним, релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

Акциони план одређује најважније активности за реализацију пројекта, носиоце и учеснике процеса реализације, индикаторе који прате степен реализације активности, период реализације и дефинише укупно потребна средства за реализацију.

V СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА

Подаци у оквиру Ситуационе анализе служе да укажу на стање и тренд у друштву. На основу података из Ситуационе анализе, радна група је у даљем раду израдила СВОТ анализу, утврдила специфичне проблеме, њихове узроке и последице. Ситуационом анализом је стање у друштву приказано кроз 9 области, унапред дефинисаних Националном стратегијом за младе 2015-2025. године.

Акциони план за младе представља основу деловања на добробит свих младих града Лесковца у доби од 14 до 30 година, без обзира на њихов пол, социјални статус, национално, верско или политичко опредељење, сексуалну орјентацију, инвалидитет, интересовања.

Према попису становништва спроведеном 2011. године на територији града живи 144.206 становника. Укупан број младих узраста од 15 до 29 година износи 26.797, што је 18,58% од укупног броја становника. У Табели 1 дат је приказ броја младих према узрасном добу и полу.

Табела 1: Број младих у Лесковцу, према попису 2011. године

	Укупан број становника Лесковца		Укупан број младих 15-29 година		Број младих 15–19 година		Број младих 20–24 година		Број младих 25–29 година	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
Број	144.206	72.574	26.797	13.834	8.690	4.539	9.064	4.405	9.043	4.407
%	100	50,32	18,58	9,6	6	3,15	6,28	3	6,3	3

1. Запошљавање и предузетништво

По евиденицији НСЗ-а у јуну 2015. године, број незапослених младих у граду Лесковцу узраста од 20 до 29 година износи 4.519. Број незапослених младих узраста од 15 до 29 година у граду Лесковцу је 5.021 што чини 24,95% од укупног броја незапослених на територији града Лесковца. Како млади ове узрасне доби чине 18,58% становништва, а незапослени 24,95% укупног броја незапослених, можемо закључити да је приоритет у омогућавању будућности младих у граду управо повећање шанси за запошљавање. У табели је приказан број незапослених младих према узрасним групама.

Табела 2: Незапослени према старосној структури, јун 2015.

Број година		Лесковац	Удео у укупном броју незапослених (%)
Укупан број незапослених		20.128	100
Од тога жена		9.239	45,90
До 19 година	Укупно	502	2,49
	Жена	200	0,99
20-24	Укупно	2.081	10,34
	Жена	847	4,21
25 - 29	Укупно	2.438	12,11
	Жена	1.209	6,01

Табела 3: Незапослени према степену стручне спреме

Степен стручне спреме	Укупно		15 - 19		20 - 24		25 – 29	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
Укупно	20.128	9.239	502	200	2.081	847	2.438	1.209
I	4.453	2.073	114	61	270	112	395	189
II	341	171			14	8	17	10
III	6.856	2.442	176	46	627	155	640	207
IV	6.161	3.253	208	91	899	395	669	371
V	132	40	4	2	20	14	15	11
VI-1	628	360			2	1	58	35
VI-2	351	222			142	95	154	91
VII-1	1.197	674			107	67	487	293
VII-2	9	4					3	2

Из табеле видимо да је велики број незапослених младих са III степеном стручне спреме, што је неповољан предуслов за добијање неког бољег запослења. Са друге стране, доста младих факултетски образованих чека на посао и постоји бојазан због којег ће ова група квалитетних младих људи напустити свој родни крај.

Узимајући у обзир наведене показатеље, град Лесковац у сарадњи са Националном службом за запошљавање спроводи програме усмерене ка циљу побољшања запослености младих људи. У табелама 4 и 5 наведене су финансијске и нефинансијске мере које подстичу

запошљавање младих са једне стране и бесплатне обуке у циљу оспособљавања младих за запослење или самозапослење.Средства која се додељују кроз активне мере запошљавања дефинисана су Споразумом о техничкој подршци са НСЗ и Споразумом о суфинансирању.

У обукама за активно тражење посла од укупног броја учесника у 2015.години чак 64,3% су млади до 30 година, док су у клубу за тражење посла 74,9 младих до 30 година.

Табела 4. Финансијске мере запошљавања у 2015.години

Назив мере	Број укључених лица	Опредељена средства из Споразума НСЗ и ЛС		Укупно уговорена средства у 2015.год. (НСЗ+ЛС)
		Износ републичког буџета (НСЗ)	Износ буџета ЛС	
Субвенције за самозапошљавање	66	6.000.000	6.000.000	12.000.000
Програм стручне праксе (стручно усавршавање ради полагања стручног испита или стицање посебних практичних знања и вештина)	25	2.307.692,31	3.000.000	5.307.692,31
Субвенције послодавцима за отварање нових радних места			7.000.000	7.000.000
Програм стручна пракса за просек 9 и више			5.000.000	5.000.000
Обука на захтев послодавца			6.000.000	6.000.000
УКУПНО		8.307.692,31	27.000.000	35.307.692,31

Табела 5. Нефинансијске мере у 2015.години

Назив мере	Број укључених лица	Млади до 30 година
Обука за активно тражење посла- АТП1	498	320
Клуб за тражење посла	163	122
Мотивационо-активациона обука за неквалификована и нискоквалификована лица	223	94
Сајам запошљавања	2.235	956
Тренинг самоефикасности	28	7
УКУПНО	3.147	1499

2. Образовање, васпитање и обука младих

2.1 Образовна структура становништва

Степен стучне спреме становништва, као и структура стручне понуде неповољнији су него у Републици, а далеко заостају и за потребама развоја града. Према подацима Пописа становништва 2011. године, у граду Лесковцу је чак 10.231 (7,83%) неписмених лица старости 15 и више година. Међу њима доминирају жене – 8.935. Без школске спреме је 13.220 лица, од чега чак 10.608 жена. Велики број лица нема ни завршену основну школу, а 26.958 лица (20,1%) има завршену само основну школу.

Проценат становништва старог 15 и више година без образовања и без завршене основне школе је знатно виши од републичког просека. Овај број на нивоу Србије износи 13.68% док је у Лесковцу 19% овог контигента становништва. Са друге стране, број високо образованих лица износи 8.616, односно 7% популације, док је просечна вредност у Србији 10.5%. Поређења ради, у Београду је проценат високошколованих лица 19,6%.

Индекс старења који показује број особа старијих од 64 године у односу на млађе од 14 година на нивоу Србије износи 96, док на територији Лесковца износи 171. Ово указује на доминацију старије популације у односу на децу и само потврђује претходно изнете податке.

2.2 Издвајања из буџета града за област образовања

За област образовања се сваке године у Буџету града планира одређени износ средстава. У 2015. години планирани буџет за образовање је 605.796.000 динара, што чини 15,18% укупно планираног буџета.

2.3 Образовне институције

Предшколску установу чине 11 објеката за целодневни боравак деце (осам у граду и три у приградским срединама – Братмиловцу, Вучју и Грделици). У оквиру ових објеката деца су распоређена у 16 група за децу јасленог узраста (од једне до три године) са укупно 347-оро деце и 45 група за децу узраста од три до шест и по година, са укупно 1.236-оро деце.

Припремни предшколски програм, Законом обавезан за децу узраста од пет и по до шест и по година у четворочасовном трајању реализује се у 61 групи са 1.150-оро деце.

У 37 група у руралним срединама реализује се специјализовани програм за децу узраста од три до пет и по година, који нису у систему предшколског образовања и васпитања (520-оро деце).

На одељењу педијатрије лесковачке болнице васпитно-образовни рад са децом на болничком лечењу обавља се у две групе, а инклузијом је на нивоу целе установе обухваћено 60-оро деце.

У Лесковцу постоје следеће образовне институције: Технолошки факултет, Висока пословна школа струковних студија, Висока школа за текстил и дизајн, 11 средњих школа, 22 матичне основне школе и 65 подручних одељења основних школа.

Према подацима ГУ за друштвене делатности, на територији Лесковца основно образовање се обавља у 24 школе са укупно 87 објеката основног образовања. Укупан број одељења у школама је 639, док је укупан број ученика у школској 2014-2015. години износио

12.063. Просечан број ученика по одељењу износи 18.9.

Лесковац има 11 средњих школа: Гимназија, Економска школа, Медицинска, Техничка, Пољопривредна, Трговинско – угоститељска, Средња школа „Грделица", Музичка школа, Школа за текстил и дизајн, Хемијско – технолошка и специјална школа "11 октобар". Према подацима ГУ за друштвене делатности укупан број одељења у школама износи 249, док је број ученика у њима, у школској 2014-2015. години, 5.849. Просечан број ученика по одељењу је 23,5.

Укупан број активних студената на свим годинама Високе пословне школе струковних студија Лесковац, школске 2013/2014. године је 967-оро, од чега је на буџету 362-је, док је 605-оро самофинансирајућих. Наведене школске године ову високу школу уписало је 238-оро студената, од чега 120-оро на буџету и 118-оро самофинансирајућих.

Укупан број активних студената на свим годинама Високе струковне школе за текстил и дизајн у школсој 2014/15 је 251, од којих је 232 на буџету. Од укупног броја 125 је студенткиња (119 на буџету), што показује уједначену заступљеност оба пола. Висока школа за текстил и дизајн је у 2014/15 уписала укупно 116-оро студената, од чега је 105-оро на буџету. На првој години је 48 студенткиња (41%), од чега је 44 на буџету.

Технолошки факултет је школске 2015/2016. године уписало укупно 467-оро студената, од чега је чак 325 студенткиња (69,6%). На првој години уписано је 99-оро студената, од чега је 57 студенткиња.

Поред стицања квалификације, основни циљ образовања је стицање квалитетних знања, вештина и ставова за лично остварење и развој, инклузију и запослење, стицање и развијање основних компетенција. Ипак, резултати постигнућа ученика на ПИСА тестирању показују да су резултати ученика из Републике Србије значајно нижи у односу на ОЕЦД просек, као и у односу на друге европске земље (осим Бугарске и Румуније). (Извод из Националне стратегије за младе 2015-2025)

2.4 Неформално образовање

У контексту неформалног образовања од суштинске важности за младе је признавање стечених компетенција кроз омладински рад. Неформално образовање обухвата обазовање стечено ван школског система, на додатним едукацијама, семинарима, радионицама и курсевима. Управо ове компетенције послодавци траже приликом запошљавања. Компетенције које се стичу у неформалном образовању кроз омладински рад значајне су за запошљивост младих, јер управо те компетенције послодавци траже приликом запошљавања.

Неформално образовање у Лесковцу организују јавне институције (Национална служба за запошљавање, Центар за стручно усавршавање, Центар за економику домаћинства, Канцеларија за младе – Агенција за локални економски развој), као и организације цивилног друштва кроз разне пројектне активности намењене младима (Ресурс центар, Едукациони центар, Народни парламент, Окан и други).

2.5 Брига о младим талентима

Значајан напредак на пољу подршке младима учињен је доношењем Одлуке о праву на једнократну финансијску подршку младим талентима са територије града Лесковца. Право на финансијску подршку имају млади таленти између 10 и 28 година живота, који су држављани Републике Србије, и имају пребивалиште на подручју града Лесковца.

Области подршке:

А. Олимпијаде, међународна и републичка такмичења

Право на финансијску подршку имају млади таленти који су остварили један од наведених услова:

1. да су у школској 2015/2016 години, за коју се додељује финансијска подршка, на олимпијадама освојили: прву, другу или трећу награду,
2. да су у школској 2015/2016 години, за коју се додељује финансијска подршка, на међународним такмичењима освојили: прву, другу или трећу награду,
2. да су у школској 2015/2016 години, за коју се додељује финансијска подршка, за такмичења на републичком нивоу освојили: прву, другу или трећу награду.

За ставке 1 - 3 услов конкурисања је да је ова такмичења Министарство просвете и науке утврдило календаром такмичења (само за индивидуалне учеснике такмичења), као и да дипломе и награде освојене на такмичењима одговарају наставним предметима школе.

Б. Област спорта

Право на финансијску подршку имају млади таленти који су остварили један од наведених услова из области физичке културе и олимпијског спорта:

1. да су на међународним такмичењима освојили: прву или другу или трећу награду у појединачној или екипној конкуренцији,
2. да су на државним првенствима признатим од матичних савеза освојили прво место у појединачној или екипној конкуренцији,
3. да су остварили репрезентативни статус у националним селекцијама.

В. Област културе и уметности

Право на финансијску подршку имају млади таленти који су остварили један од наведених услова из области културе и уметности:

1. да су у школској 2015/16 години, за коју се додељује финансијска подршка, за такмичења на републичком нивоу освојили: лауреат; прво, друго или треће место, награду.
2. да су у школској 2015/16 години, за коју се додељује финансијска подршка, појединачно или групно освојили прву, другу или трећу награду на такмичењима међународног или државног значаја у области у којој стварају.

Г. Високо школско образовање

Право на награду, имају студенти високошколских установа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, који су уписани први пут у текућој школској години на студије првог, другог или трећег степена, чије се школовање финансира из буџета Републике Србије, који нису губили ниједну годину током студија, који су према наставном програму високошколске установе на којој студирају постигли просечну оцену најмање 9,00.

На конкурс се могу пријавити студенти од II до V (и VI) године основних студија, студенти другог степена студија и студенти трећег степена студија који нису у радном односу, који су одмах по завршетку основних студија наставили студије другог степена (мастер) и трећег степена (докторске).

Студенте који се школују у иностранству од II године студија, који су добитници Републичке стипендије и који имају најмању просечну оцену током предходним година студија 9,00 Град ће једнократно помоћи, под условом да испуњавају опште услове.

Право на финансијску подршку кандидат може остварити само једном у току календарске године. Право на финансијску подршку кандидат може остварити само по једном основу. Финансијска подршка се исплаћује одједном на рачун подносиоца захтева коме је подршка одобрена. Одлука се објављује на огласној табли Агенције за локални економски развој. Кандидат може поднети писмени приговор на одлуку у року од осам дана од дана објављивања исте.

Средства за исплату једнократне финансијске помоћи младим талентима обезбеђују се у буџету града Лесковца.

Млади таленти који испуњавају услове на основу достигнућа на олимпијадама, међународним и републичким такмичењима, у области спорта, културе и уметности, имају право на једнократну помоћ за лауреат или прво место (прву награду) у износу од 30.000. динара, за друго место (другу награду) 20.000 динара и треће место (трећу награду) 10.000 динара.

Млади таленти који испуњавају услове у обалсти високо школског образовања имају право на једнократну помоћ и то:

- 40.000 динара за студенте високошколске установе са просечном оценом 10 (десет) у току студирања, а који су према наставном плану и програму високошколске установе на којој студирају положили све испите из предходних година студија (очистили све испите у периоду од 01.10.2015. до 30.09.2016.)
- 35.000 динара за студенте високошколске установе са просечном оценом од 9,5 до 9,9 у току студирања, а који су према наставном плану и програму високошколске установе на којој студирају положили све испите из предходних година студија (очистили све испите у периоду од 01.10.2015. до 30.09.2016.)
- 30.000 динара за студенте високошколске установе са најмањом просечном оценом 9,00 и више у току студирања.

Подршку и подстицај најбољима Канцеларија за младе града Лесковца реализује и кроз наградну екскурзију. Шестодневном екскурзијом по централној и западној Србији су у 2015. години награђени ученици завршних разреда 11 средњих школа из Лесковца, награђени дипломом "Вук Караџић" за успех постигнут у току школовања.

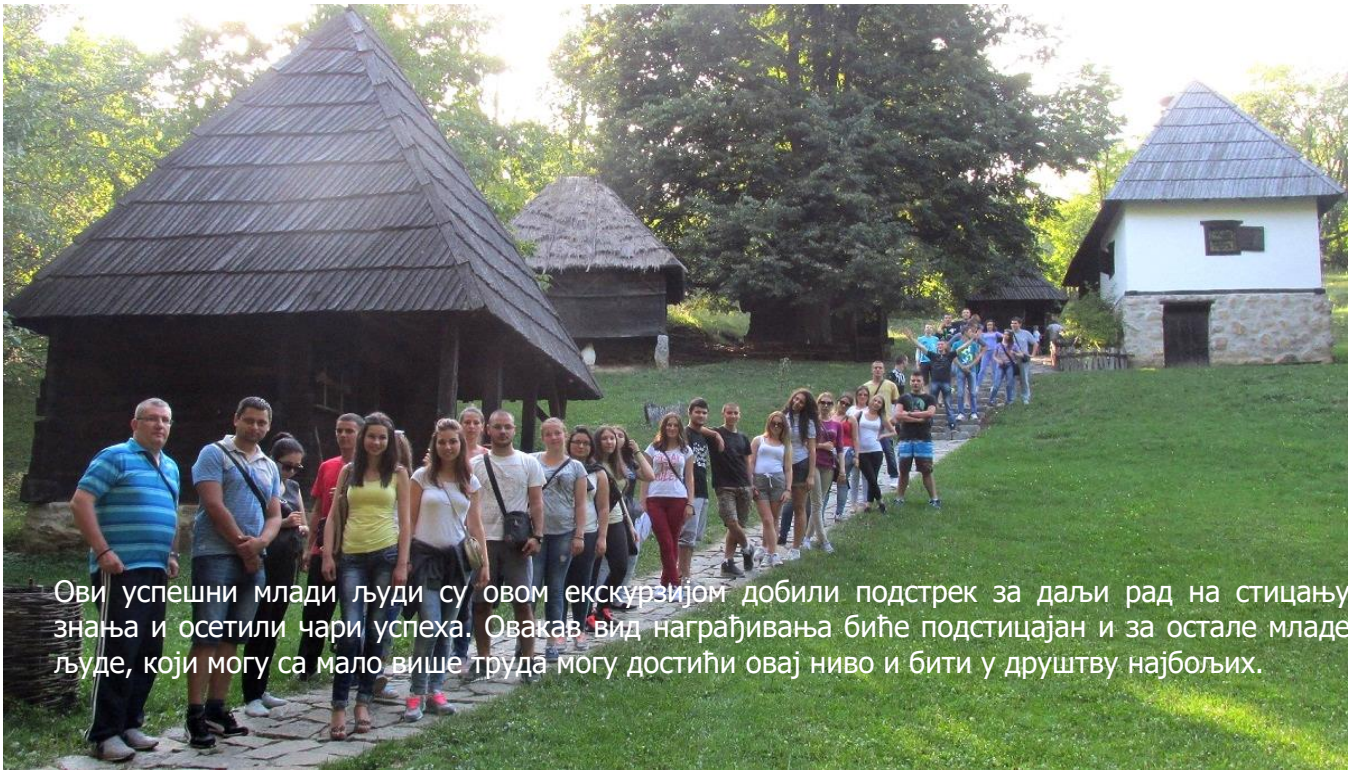

Ови успешни млади људи су овом екскурзијом добили подстрек за даљи рад на стицању знања и осетили чари успеха. Овакав вид награђивања биће подстицајан и за остале младе људе, који могу са мало више труда могу достићи овај ниво и бити у друштву најбољих.

Град Лесковац субвенционише стручну праксу лица са просеком 9 и више. Такође, Скупштина града Лесковца, Одбор за обележавање празника, јубилеја и доделу признања наградила је ученике, студенте и докторанте за изузетне резултате постигнуте у области образовања.

3. Активизам и активно учешће младих

Укључивање младих у развој политика за младе, реализацију различитих развојних пројеката, израду локалних стратешких докумената, рад радних група, доношењу одлука, само су неки од ефикасних механизама којима се може повећати њихово ангажовање у битне друштвене токове. Од посебног је значаја укључивање младих у развој политика за младе, јер се тиме осигурава квалитетан одговор на све њихове потребе, али мора се имати у виду да се активизам младих најбоље развија и јача кроз групе какве су ОЦД, удружења која спроводе омладинске активности, КЗМ, ђачке парламенте и сл.

Канцеларија за младе у Лесковцу формирана је јуна 2009. године, од када се бави младима уз континуирани рад, анализирање потреба и укључивање све већег броја младих у пројектне активности и израду акционих планова за младе. Формирањем Савета за младе, као тела Скупштине града, омогућено је учешће младих у процесу одлучивања по питањима омладинске политике, програмима и прописима од значаја за младе те тако имају инструмент да дају своје предлоге и укажу на проблеме. Ђачки и студентски парламенти су такође активни у оквиру школа, али је потребно повећати њихову активност и видљивост успешних примера и ван школа и факултета. У Лесковцу се младима успешно бави знатан број ОЦД, које су веома важне за учећче младих у друштвеном животу. ОЦД које спроводе омладинске активности, без сваке сумње, врше битну друштвену и политичку функцију. Можемо поменути најактивније: ОКАН, Ресурс центар, Едукациони центар, Народни парламент. ОЦД,

као и неформалне групе младих имају прилику да путем конкурса које расписују град Лесковац, Агенција за локални економски развој, Министарство омладине и спорта као и донаторске организације остваре своје идеје које су значајне младима у граду.

Како би унапредили услове за волонтирање међу младима и за младе, подржавањем волонтерских активности удружења и неформалних омладинских група, Канцеларија за младе спроводи пројекат "Активирај се!". Овим пројектом у 2015. години подржано је укупно седам волонтерских пројеката, са укупним буџетом од 400.000,00 динара. Покретањем овог пројекта створена је основа за повећање вредновања оваквих акција у друштву и омогућавање препознавања и подршке од стране привредног сектора. КЗМ ће и у наредним годинама на овај начин подстицати удруживање ради остваривања заједничких циљева и побољшања услова живота у заједници.

4. Здравље и благостање младих

Брига о здрављу и благостању младих подразумева превенцију болести зависности, стицање здравих стилова живота, психичи и физички развој, очување репродуктивног здравља, бригу о младима у зравственом ризику, бригу о животној средини и рад на осамостаљивању младих.

4.1 Институције здравства

За пружање примарне здравствене заштите надлежан је Дом здравља у Лесковцу са својим огранцима у Грделици и Вучју. У оквиру Дома здравља функционише преко 10 служби међу којима је и Служба за здравствену заштиту деце и школске деце. Дом здравља располаже разгранатом мрежом здравствених станица и амбуланти у насељеним местима града Лесковца, те већим бројем зубних амбуланти по основним и средњим школама у Лесковцу. У оквиру Службе за здравствену заштиту деце функционише више огранака намењених свеобухватном очувању ззздравља деце и младих.

У саставу ове Службе налазе се:

1. Одељење за дијагностику и лечење предшколске деце
2. Одељење за дијагностику и лечење школске деце
3. Саветовалиште за новорођенчад и одојчад
4. Развојно саветовалиште
5. Саветовалиште за младе
6. Одсек за систематске прегледе и имунизацију предшколске деце
7. Одсек за систематске прегледе и имунизацију школске деце
8. Инјекционо превијалишни одсек
9. Кабинет за ултразвучну дијагностику
10. Кабинет за спирометрију
11. Кабинет за инхалациону терапију

Служба се бави свим предвиђеним пословима у делу дијагностике, превенције, лечења и праћења оболеле деце и омладине, као и пружањем осталих услуга прописаних Законом о здравственој заштити.

Саветовалиште за младе у Дечјем диспанзеру Дома здравља постоји већ 11 година и једно је од ретко активних у земљи. У протеклих 11 година, колико постоји, кроз лесковачко саветовалиште Дома здравља прошло је око 10 хиљада основаца и средњошколаца и 800 едукатора, од чега је чак 85% девојчица. Кроз радионице за вршњачке едукаторе о репродуктивном здрављу Саветовалишта за младе је 2015. године прошло је осамнаесторо младих људи, од чега чак 15 девојчица. О сексуалном и репродуктивном здрављу више се не говори само на школским одморима, већ се на радионицама, које организује саветовалиште за младе у Лесковцу, отворено прича о овој важној теми.

У оквиру Дома здравља налази се и Одељење за превенцију и лечење деце и омладине, које у свом саставу има Одсек дечје превентивне стоматологије и Одсек ортопедије вилица са зубном техником и рендген кабинетом.

Служба физикалне медицине у домену здравља и безбедности младих ради послове рехабилитације и физикалног третмана и прегледе деце на деформитете кичме и лечење деформитета корективним вежбама. Обим рада службе условљен је великим бројем деце са деформитетима кичме (на подручју града Лесковца више од 3.150 деце има неки деформитет). Више од 50% деце школског узраста има проблема са телесним деформитетима кичме (кифоза и сколиоза), деформитетима грудног коша или стопала и гојазношћу. Ови

деформитети су последица физичке неактивности настале неадекватним спровођењем часова физичког васпитања, неправилним седењем, лошом исхраном и недовољним бављењем спортом. На основу података кабинета корективне гимнастике, 80% од укупног броја регистрованих деформитета су деформитети кичме. Дневно кроз кабинет корективне гимнастике прође просечно 40 детета, од чега је чак 65% девојчица. У зависности од потреба, деци је омогућена потребна физикална терапија у просторијама кабинета или се након преписаних вежби и спроведене обуке упућују да у кућним условима наставе са вежбама, након чега се наставља са праћењем и обављају контролни прегледи.

4.2 Институције спорта, спортска инфрастуктура и спортски клубови

Организациона структура спорта у граду Лесковцу полази од Градске управе за друштвене делатности - одсека за спорт и Спортског савеза града који као спортска институција обједињава 119 спортских клубова и организација. Лесковац располаже Градским стадионом, стадионом у Вучју, Грделици и Мрштану, као и са још 40 травнатих терена.

Већина фудбалских клубова са територије града Лесковца има своја фудбалска игралишта. У оквиру Градског фудбалског савеза тренутно егзистира 44 мушких и један женски фудбалски клуб. Женски фудбалски клуб ЖФК „Леминд Лавице" такмичи се у 1. лиги Србије.

Кошаркашки Савез Региона 8, броји 9 кошаркашких клубова на нивоу града, међу којима је најпознатији КК „Здравље" Лесковац. У последњих десетак година примат у лесковачком спорту је преузела кошарка захваљујући улагањима компаније „ Здравље". Клуб се тренутно финансира из буџета града Лесковца. Одлуком Градског већа, КК „Здравље" и још два спортска клуба, проглашени су за клубове од приоритета и посебног значаја за град што је направило помак у њиховом статусу. Од сезоне 2013/2014, КК „Здравље" игра у другој такмичарској лиги Србије.

Одбојкашки савез Лесковца формирао је мушке и женске клубове који се са променљивим резултатима и данас такмиче у Источној групи друге лиге. Од такмичарске сезоне 2013/2014 на инсистирање локалне самоуправе, ОК „Лесковац" 98 и ОК „ЛЕ 016" спојени су у ОК „Лесковац" ради бољих резултата, бољег финансирања и сконцентрисаног квалитета.

Значајне резултате постижу и окупљају велики број чланова: четири мушка и један женски рукометни клуб, стонотениски клуб Дубочица, шаховски клубови, два атлетска клуба,

клубови борилачких вештина: два џудо клуба, БК „Дубочица", велики број карате клубова који су организовани кроз разне федерације – Сенсеи, Бусхидо, Иппон. У последњој деценији прошлог века кик бокс се развио као врло популарна спортска дисциплина међу омладином.

У Лесковцу постоји Клуб за коњичке спортове са једном од најбољих касачких стаза у Србији, Аеро клуб „Саша Митровић", Мачевалачки клуб „Дубочица", Рагби клуб „Морава Гепарди", два клуба за дизање тегова, тениски клубови и други.

Изградњом СРЦ „Дубочица", појавили су се пливачки и ватерполо клубови који веома успешно раде са млађим категоријама. Тренутно у граду постоје два пливачка и један ватерполо клуб. Пливачки клуб „Лесковац", уз подршку локалне самоуправе, планира да по трећи пут за редом буде организатор међународног пливачког митинга на коме просечно учествује 500-600 пливача из Србије, Бугарске, Македоније и БИХ.

Град улаже и у развој спорта особа са посебним потребама кроз спортско друштво „Арена" које у својим редовима има такмичаре, учеснике Специјалне олимпијаде, са запаженим резултатима.

Најзначајнији спортски објекти који су у функцији су: Спортско - рекреациони центар „Дубочица", који својим корисницима нуди велику салу (капацитета преко 3600 места) и малу дворану (капацитета 200 места), куглану, стрељану, велики базен олимпијских размера, два мања базена у којима се врши обука непливача, као и салу старог сајмишта (Плави павиљон). У већини месних заједница изграђена су спортска игралишта, док су планови да све месне заједнице и школе буду покривене овим теренима или салама, јер их је у овом тренутку недовољно.

Започета је реконструкција спортске сале ДСР „Партизан" као и изградња новог објекта на простору ДСР „Партизан" чиме ће површина затворених спортских терена у граду бити повећана. Планирана је адаптација и прилагођавање услова ове сале за одржавање спортских такмичења особа са посебним потребама, а конкурс за добијање тих средстава је у току. У завршној фази су балон сале у Вучју и Брестовцу док су балон сале у Лесковцу и Печењевцу у функцији. У плану је изградња још две такве сале и отворени базени при СРЦ Дубочица.

Посебно и значајно место лесковачког спорта заузима школски спорт. Кроз такмичења која се одвијају у 10 дисциплина, годишње учешће просечно узме око 5000 деце. Носилац ових активности је Градски савез за школски спорт, у сарадњи са локалном самоуправом града Лесковца.

4.3 Одбор за превенцију болести зависности

Болести зависности имају хроничан ток и доводе до тешких поремећаја психичког и телесног здравља младих, односно угрожавају или заустављају њихов правилан психофизички развој. Због све израженијег проблема злоупотебе ПАС-а, посебно међу младим људима, 2004. године формиран је Скупштински одбор за превенцију болести зависности. У рад Савета укључени су представници локалне самоуправе, Полицијске управе, Дома здравља, Опште болнице, Завода за јавно здравље, тужилаштва, судства, Саветовалишта за младе, Центра за социјални рад, Дома ученик, ОЦД и медија.

Савет за превенцију болести зависности редовно спроводи акције које обухватају:

- Узимање брисева са радних површина у основним школама (сви брисеви су били

неагтивни);
- ❖ Едукација, подела брошуре и организовање квиза "Играј за здравље, дрога, јок бре!" у основним школама;
- ❖ Спортске активности под истим слоганом;
- ❖ Обележавање Међународног дана против злоупотребе дроге и трговине људима;

4.4 Услови за осамостаљивање младих

Осамостаљивање младих у Србији, па и у Лесковцу отежано је услед лошег економског положаја младих и непостојања адекватне стамбене политике за младе. Не постоји систем подстицаја за осамостаљивање, субвенционисани кредити за куповину или изградњу стамбеног простора. Лоша материјална ситуација и недостатак посла доводе до појаве такозване "продужене младости", тј. неосамостаљивања и продуженог боравка у заједници са родитељима.

4.5 Смештај ученика и студената

Дом ученика средњих школа у Лесковцу специјализована је установа у области ученичког и студентског стандарда и свој рад сам целокупну делатност заснива на важећим законским нормама, односно прописима у овој области.

Седиште Дома је у Кајмакчаланској улици бр.24, где се налази Студентски блок, управа, кухиња са трпезаријом, пекара, магацински простор и терени (игралишта за кошарку, одбојку, тенис, мали фудбал, теретана и Интернет клуб). Смештајни капацитет објекта је 130 лежајева. Свака соба има своје купатило. Корисницима је на располагању савремено опремљена читаоница за учење, као и две ТВ сале. Објекат се налази под системом видео надзора, поседује сопствену котларницу са централним грејањем.

Објекат Ученичког блока се налази у Млинској улици број 138. Овај објекат је у три фазе комплетно реконструисан. Капацитет блока је 120 лежајева. Свака соба има своје купатило. У последњој фази, 2010 год. надграђено је поткровље са просторијама које су делом смештајног карактера, а већим делом простором који се користи у слободно време. Ту се налази сала за фолклор, плес и стони тенис, пројекције, журке и сл. затим Ученички клуб са чајном кухињом и телевизором, интернет кабинет са 10 места, музички кабинет са клавиром, мини-теретана, заједнички санитарни чвор. Објекат се налази под системом видео надзора, поседује сопствену котларницу са централним грејањем.

Дом располаже рестораном за исхрану ученика и студената "Младост" у улици Јужноморавских бригада бр.14, као и клубовима за исхрану ученика У Гимназији, економској школи, Школи за Текстил и дизајн и средњој техничкој школи. Проширена је мрежа исхране ученика у основним школама по систему ђачких кухиња и то у ОШ " Васа Пелагић ", ОШ "Јосиф Костић", ОШ "Вожд Карађорђе" и ОШ "Коста Стаменковић" и ОШ у Бошњацу.

5. Безбедност младих

5.1 Институционални оквир у служби безбедности

Савет за безбедност града Лесковца основан је марта 2011. године, као саветодавно радно тело Скупштине града Лесковца, основано за послове: превенције криминалитета, превенције у области безбедности саобраћаја, организовање активности у области колективне безбедности, превенција болести зависности, епидемија заразних болести, као и за спечавање и сузбијање других асоцијалних и девијантних облика понашања у свим областима живота и рада. Оснивањем савета омогућено је праћење и координирање рада свих институција које су у служби безбедности: Центар за социјални рад, Полицијска управа Лесковац, војска Србије, одељење за ванредне ситуације, Завод за јавно здравље, ГУ за друштвене делатности, Школска управа Лесковац, Прекршајни суд, Спортски савез, као и представник ромске заједнице и представник ђачког парламента.

Савет за безбедност је координирао израду Стратегије локалне безбедности града Лесковца 2012 – 2014, чије закључке наводимо у наставку.

Разлози небезбедности:

- Алармантне тачке криминалних активности које захтевају хитну интервенцију су: у самом центру града, у кафићима, ресторанима и дискотекама где се окупљају млади, и у насељу Дубочица и Радничком насељу, насеље Зеле Вељковић, околина ОШ „Вук Караџић”.
- Главни узроци криминалних активности су велика незапошљеност, лош социоекономски статус и у већини случајева поремећени породични односи, дисфункционална породица.
- Узрок појаве криминала су и неуспешне приватизације и такође, небрига појединих структура власти у смислу да је неопходан закон тј. децентрализација у смислу да се локалној самоуправи пренесе имовина која јој је дата на коришћење и да се омогући да град располаже њоме.
- Економска зависност најчешће жена и одрасле деце, нерешена имовинска питања унутар породице
- Нарушен систем вредности у друштву, непостојање здравих стилова живота, затварање установа културе,
- Учесталост кривичних дела,
- Патријархални модел породичних односа,
- Економска зависност жена,
- Неедукованост жена о својим правима,
- Неинформисаност жена о саветовалиштима,
- Нејасна процедура заштите чланова породица од насиља,
- Разлози везани за дисфункционалност породице.

5.2 Насиље у породици

Према извештају Центра за социјални рад у 2014. години евидентиран је 181 случај насиља у породици. Од укупног броја евидентирано је 109-оро деце (39-оро занемарено од стране родитеља, 62-оје деце су сведоци насиља у породици, 3-оје су жртве насиља и 4-оро деце су жртве емоционалног злостављања, док се у једном случају ради о злоупотреби родитељског права).

Према извештају Дома здравља Лесковац, у 2014. години евидентирано је укупно 14 случаја насиља у породици, од којих је шесторо деце над којима је извршено насиље у породици, седам случајева насиља према женама од стране партнера и један случај према старијој женској особи од стране ћерке.

5.3 Млади оштећени кривичним делима

У просеку, годишње учешће кривичних дела извршених на штету младих лица износи 22% до 28% од укупног броја кривичних дела којима су оштећена физичка лица у Републици Србији. На нивоу једне године у Србији се у полицији евидентира између 16.500 и 18.500 младих који су у физичком, материјалном или неком другом погледу оштећени кривичним делима, што чини четвртину од укупног броја оштећених. Девојчице и жене су у „убедљивој већини међу жртвама насиља; од 9.325 чак 6.348 жртава насиља женског пола". Према статистичким подацима МУП (2008 - 2013), од укупног броја пријављених кривичних дела, на штету младих извршено је 46% кривичних дела против живота и тела и 37,4% кривичних дела против полне слободе. Међу идентификованим жртвама трговине људима, 57,2% чиниле су особе старости између 15 и 30 година, 48,8% у случају силовања и 22,8% у случају насиља у породици. (Нациоонална стратегија за младе 2015-2025).

Табела 6. Број регистрованих кривичних дела у Лесковцу

	2014. година		2015. године	
	Број	%	Број	%
Укупан број регистрованих кривичних дела	1395	100	1638	100
Кривична дела са малолетним извршиоцима	59	4,23	247	15,80
Кривична дела где су оштећена малолетна лица	53	3,80	41	2,50

Извор: Полицијска управа Лесковац, 2015. године

Табела 7. Кривична дела где су оштећена малолетна лица

	2014. година		2015. године	
	Број	%	Број	%
Укупан број кривичних дела у којима су оштећена малолетна лица	53	100	41	100
Број кривичних дела у којима су оштећене девојчице	23	43,39	15	36,58
Број кривичних дела са познатим учиниоцем дела	31	58,49	28	68,29
Број расветљених дела у којима су оштећени млади	18	33,96	11	26,83

Извор: Полицијска управа Лесковац, 2015. године

Табела 8. Број оштећених малолетних лица у кривичним делима, према годинама старости

Старост малолетних лица	Година извршења	Укупан број кривичних дела		Број девојчица у укупном броју оштећених малолетних лица истог узраста	
		Број	%	Број	%
Укупан број	2014	53	100	23	43,40
	2015	41	100	15	36,59
До 6 година	2014	5	9,43	3	60
	2015	4	9,75	3	75
Од 7 до 11 година	2014	12	22,64	5	41,67
	2015	10	24,39	2	20
Старости 12 и 13 година	2014	12	22,64	5	41,67
	2015	4	9,75	3	75
Старости 14 и 15 година	2014	8	15	5	62,5
	2015	6	14,63	4	66,67
Старости 16 и 17 година	2014	16	30,19	9	56,25
	2015	17	41,46	12	70,59

Извор: Полицијска управа Лесковац, 2015. године

5.4 Структура кривичних дела извршених од стране малолетних лица по главама Кривичног законика

У овом делу приказани су подаци о кривичним делима која су извршила малолетна лица према извештају Полицијске управе Лесковац за 2015.годину а у загради упоредни подаци за 2014.годину.

Кривична дела против живота и тела 4 (4), Кривична дела против полне слободе 0 (2), Кривична дела против имовине 42 (232), Кривична дела против безбедности јавног саобраћаја 1 (4), Кривична дела против Јавног реда и мира 1 (2), Кривична дела против слобода и права човека и грађанина 2 (1), Кривична дела против здравља људи 3 (1) и Кривична дела против државних органа 1 (0). Што се тиче кривичног дела Трговине људима из члана 388 КЗ, у извештајном периоду није било регистрованих кривичних дела са малолетним оштећеником, док је у 2013. години за наведено дело регистровано једно кривично дело у којем је жртва била старости 16 година.

У 2015. години од стране малолетних учиниоца кривичних дела извршено је 18 кривичних дела из члана 348 КЗ, "Неовлашћена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја", док је у 2014. извршено 22. За кривично дело "Насиље у породици" из члана 194 КЗ у 2015. је поднето 252 кривичних пријава, док је у 2014. поднето 255, а у 11 (7) случајева су извршиоци малолетници.

У извештајном периоду није било регистрованих кривичних дела извршених на штету припадника ЛГБТ популације.

5.5 Извршење прекршаја као кажњивих деликата од стране малолетника

У извештајном периоду на територији коју покрива Полицијска управа Лесковац, регистровано је укупно 886 прекршаја у 2015.години (939 у 2014.години). Од укупног броја, најбројнији су прекршаји из области Закона о јавном реду и миру, 515 (595), Закона о личној карти 162 (214), Закона о оружју и муницији 50 (40), Закона о странцима 47 (19), Закона о заштити државне границе 61 (15), Закона о пребивалишту и боравишту грађана 1 (10), Закона о заштити од пожара 21 (11), Закона о спречавању насиља и недоличног понашања

на спортским приредбама 4 (0) и остали прекршаји 25 (35).

Од укупног броја прекршаја против Јавног реда и мира, као најбројнијих, од стране малолетника је извршено 31 (30) прекршаја и то у старосној структури 14-16 година 10 (9) и 16-18 година 21 (21).

Од укупног броја прекршаја против Јавног реда и мира, од стране запослених лица је извршено 83 (103) прекршаја а од стране незапослених 393 (495), 275 (278) прекршаја је извршено од стране једног лица, а 225 (329) од стране 2-5 лица и 23 (37) од стране 5 и више лица. 209 (262) прекршаја је извршено од стране повратника, док је 22 (51) прекршаја извршено од стране учиниоца који су били у алкохолисаном стању.

У вези предузетих мера према учиниоцима прекршаја, према 15 (26) лица је примењено полицијско овлашћење довођење, у 2 (0) случајева мера задржавања а у 3 (0) случајева су употребљења средства принуде која су употребљена правилно и законито.

Укупно против Јавног реда и мира је извршено 515 (595) прекршаја, што је за 80 прекршаја мање у 2015. години или 13,45%. У структури извршених прекршаја против Јавног реда и мира, најбројнији су прекршаји из чланова 6, 12, 15, 17, 9 и 11 Закона о јавном реду и миру.

На основу извршене безбедносне процене и анализе безбедносно интересантних догађаја у протеклом периоду, на подручју града Лесковца евидентиране су локације са повећаним степеном безбедносне угрожености, које су у ранијем периоду достављене

Савету за безбедност града Лесковца и то:

1. Трг војске код Главне поште (раскрсница улица Светоилијска - Јужноморавских бригада - Светозара Марковића);
2. Централни градски парк (плато између зграда Осмоспратнице - Робне и модне куће - Дома синдиката - бивше команде гарнизона - Музеја и Јужног блока);
3. Булевар Ослобођења
   а) раскрсница са улицом Јужноморавских бригада - Занатски центар "Мост";
   б) раскрсница са ул. Ивана Милутиновића - Привредни суд - кеј - хотел Београд;
   в) раскрсница са ул. Косте Стаменковића и Војводе Мишића код Робне куће;
   г) Широка чаршија - Масариков трг - Зан. центар "Рупа" - Културни центар;
   д) Гаретова палата - раскрсница са ул.Цара Лазара и Николе Скобаљића,
   ђ) раскрсница са ул.Краља Петра и 28. Март - Жел. станица - пијаца бр. 1;
4. Кружни ток - раскрсница ул.Раде Кончара - 1. Маја - Раде Свилара - Светозара Марковића;
5. Зелена пијаца у ул. Јужноморавских бригада;
6. Насеље "Солидарност" раскрсница ул.Нишка - Булевар Николе Пашића - обилазница;
7. Надвожњак код раскрснице ул. Булевар Николе Пашића - 28. Март;
8. Раскрсница ул. Влајкова - Радничка ("Тричков млин"- Хемијска школа);
9. Трг народног Хероја код О.Ш "Петар Тасић" (Подворце - раскрсница ул. Пана Ђукића - Поречка - Влајкова - Црнотравска - Јована Кашиковића),
10. Улица Краља Петра Првог код Робне (кинеске) пијаце;
11. ТШ "Раде Металац" у ул. Димитрија Туцовића;
12. Насеље "Дубочица" - раскрсница ул. Ђорђа Куна - Мајора Тепића;
13. Гимназија и Основни суд - раскрсница ул. Косте Стаменковића - Стојана Љубића - Учитеља Јосифа;
14. Пружни прелаз у ул. Краља Петра Првог;
15. Улаз у град код Х.И "Невена" у ул. Ђорђа Стаменковића;
16. Раскрсница код "Три шешира".

6. Социјална укљученост младих

У тренутним околностима велике економске кризе, подаци о нивоу сиромаштва додатно указују на ниво ризика од социјалне искључености различитих група младих. Ризику сиромаштва или социјалној искључености као унији три различита фактора ризика (стопа ризика сиромаштва, низак интензитет рада и изразита материјална депривација), изложено је 42,1% (три милиона) становништва Републике Србије.

Стопа ризика сиромаштва деце (до 18 година) у Републици Србији износи 30% а младих од 18 до 24 године 27,3%. Многе студије показују да деца која одрастају у условима сиромаштва и социјалне искључености имају мање шансе да достигну децу имућнијих родитеља, како у нивоу образовања, тако и касније током живота у нивоу зарада, као и да се та разлика временом повећава.

У региону Јужне и Источне Србије постоји осам установа социјалне заштите за децу и младе са 1455 корисника – 802 мушког и 653 женског пола. Од осам установа, три је Дома за децу и младе без родитељског старања, једна установа за децу и младе ометене у развоју, два завода за васпитање деце и младих и две установе центра за породични смештај. Домски смештај највише користе деца узраста 6-14 година и 18-25 година. Највећи број корисника Установа за децу и младе ометене у развоју је старости изнад 26 година а према врстама сметњи су најприсутнији са интелектуалним потешкоћама. У центрима за породични смештај највише је деце од 6-14 година старости. Најчешћи разлог смештања деце у ове установе је непостојање родитељског старања.

Установе на територији Лесковца чија је делатост социјална заштита становништва су: Центар за социјални рад, Установа за одрасле и старије Лесковац, Црвени крст и Дом за чување старих лица „Сунчана јесен" у приватној својини.

Центар за социјални рад своју делатност заснива на основу Статута Центра у коме је предвиђено да као орган старатељсва и примарна установа социјалне заштите решава захтеве у првом степену из области породично-правне и социјалне заштите. Центар обавља послове социјалне, породичноправне заштите, пружа услуге социјалног рада у поступку решавања о тим правима, врши исплату новчаних права, решава у првом степену о остваривању права утврђених Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана. Од јануара 2004. године у оквиру Центра као посебна организациона целина функционише и Прихватилиште за жене и децу жртве насиља у породици. Послове дечије заштите на територији града Лесковца обавља градска управа за друштвене делатности и предшколска установа „Вукица Митровић".

Скупштина града Лесковца је 2014. године донела Одлуку о социјалној заштити грађана на територији града Лесковца. Овом одлуком уређују се делатности, права и услуге, поступци за остваривање права социјалне заштите, али и права и обавезе самих корисника. Ова одлука је донела нове услове финансирања удружења и социо-хуманитарних организација, делом кроз пројектно финансирање. Предвиђене су услуге које се већ финансирају, али и финансирање социалног становања у заштићеним условима када се за то створе услови. Што се тиче корисника социјалне заштите, укупан број за град Лесковац је 12.604 од којих је 3117 деце и 1523 младих.

Извештаји који анализирају ниво коришћења постојећих услуга говоре да неадекватна информисаност, о томе „чега има" и „како то користити", додатно смањује ефекат овог институционалног система подршке младима из социјално осетљивих категорија. Развој ванинституционалних услуга које ће младима из социјално угрожених категорија обезбедити минимум компетенције да (успешно) користе већ постојећи (традиционални) систем подршке, представља посебно поље деловања омладинске политике. На основу наведених чињеница неопходно је вршити процену унапређења квалитета живота младих из друштвено осетљивих група која ће дати увид у делотворност примењених мера и акција.

7. Мобилност младих

Недостатак средстава је изузетно важан фактор и упућује на значај информисања младих о доступним програмима финансијске подршке мобилности. Нису занемарљиве ни структуралне и административне препреке у коришћењу алата мобилности (стипендије, размене, студијске посете, усавршавања). Такође, препозната је и ниска регионална мобилност младих, недостатак системског и стабилног финансирања регионалне мобилности и мањкавост механизама информисања младих о мобилности и о приликама које им се отварају кроз регионалну и међународну сарадњу.

Зато је потребан додатан рад на информисању младих, њихових родитеља и наставника о потенцијалима и сврси мобилности у контексту образовања младих. Нарочито треба имати у виду значај који ЕУ придаје радној мобилности у решавању питања незапослености младих кроз подршку посебним иницијативама за мобилност ради запошљавања.

Изузетно је мали број младих који су ишли на неки облик усавршавања, рада или волонтирања. Наиме, према информацијама Завода за статистику 2013. године 6.672 особе су се школовале у другом насељу исте општине, 217 у другој општини исте области, 1.706 у другој области и 13 у другој држави.

8. Информисање младих

Неадекватно информисање младих путем медија је у великој мери последица недовољног учешћа младих у креирању садржаја, слабе заступљености младих људи у телима која надзиру ову област, као и недостатка подршке активностима препознавања интересовања младих и развоја медијских садржаја на таквој основи.

Скоро сви млади (16 до 24) су имали приступ рачунарима у последња 3 месеца (95,1%), као и интернету (93,7%). Према компјутерској писмености становништва од 15 и више година за Јабланички округ, 42.601 лице је компјутерски писмено, 25.229 делимично познаје рад на рачунару док је 116.873 компјутерски неписмено. Град Лесковац има 31.060 компјутерски писмених лица, 17.166 лица која делимично познају рад на рачунару и 74.975 компјутерски неписмених лица.

Из ових разлога неопходно је унапредити систем информисања младих, омогућити приступ потпуним, разумљивим и поузданим информацијама у складу са њиховим потребама, креирати садржаје за младе и омогућити адекватан приступ и знање за коришћење нових технологија и интернета.

9. Култура и креативност младих

Већина манифестација културе и креативног изражавања у Лесковцу посвећено је младима, или се у некој мери баве младима:

1. ЛИФФЕ, Лесковачки интернационални филмски фестивал;
2. Интернационални фестивал гитаре;
3. Ноћ музеја са богатим програмом за младе;
4. Балканска смотра младих стрип аутора, коју организује Удружење љубитеља стрипова и писане речи "Никола Митровић Кокан", познате школе стрипа. Руководиоци школе и смотре, Марко Стојановић и Срђан Николић Пека, годинама успешно промовишу наш град освајајући престижне награде у земљи и иностранству;

5. Драм дам фест – музички фестивал, смотра бубњара и бубњарска радионица;
6. Лесковачко лето се одржава у етно комплексу Шоп Ђокић, у строгом центру града, почиње са календарским почетком лета и траје до средине јула. Програм је подељен у три сегмента. Први сегмент чине Спортске активности, то су: Ревијални Наступи џудиста, каратиста, ролера, бициклиста, мотоциклиста и Турнири у одбојци на песку, фудбалу на песку, уличном баскету ... Други сегмент је дечији програм у коме деца представљају своја достигнућа најуспешнија из области драмског, музичког, ликовног стваралаштва и литерарног, организују се и разне игре и забаве. За децу различитих узраста организују се гостовања популарних балетских представа позоришних и из других градова, потом наступи плесних група, зрели ревије, ревије паса и кућних љубимаца, такмичења у певању и плесу. Трећи део Лесковачког лета чине забавно уметнички садржаји намењени одраслима у оквиру кога се представљају уметничка удружења, Културно уметничка друштва, хорови, оркестри, забавне, народне и озбиљне музике, позоришне представе, Књижевне вечери, изложбе књига, слика и цвећа, филмске пројекције;
7. Карневал Лесковац, који привлачи и одређени број креативних младих људи;

8. Лесковачки дани музике – ЛЕДАМУС, на којме се представи око 300 музичара из Бугарске, Македоније, Црне Горе, Босне и Херцеговине и Србије на више концерата класичне,

етно, духовне и Џез музике. Овај фестивал окупља и знатан број младих људи.

Канцеларија за младе и Омладински клуб као место окупљања младих такође доприносе стварању услова за креативно изражавање младих. Организоване су радионице за сликање, графику, декупаж и сличне технике, фотографију као и глуму. Након ових радионица одржавана је изложба и представа хуманитарног карактера.

10. Анализа ресурса, институција које раде са младима

Институција	Врста ресурса	Постојећи ресурси	Недостајући ресурси
Локална самоуправа	Институције	КЗМ, Савет за младе, институције здравства (Дом здравља, Дечји диспанзер са саветовалиштем за младе), Институције културе (Културни центар и домови културе, Народни позориште, Народни музеј, библиотека), Предшколска установа, Дом ученика, Центар за стручно усавршавање у образовање, сигурна кућа, Спортско рекреативни центар	/
	Материјални ресурси	Канцеларија, простор Омладинског клуба у закупу, Објекти намењени здравству,	Просторије намењене креативном деловању младих (центра за дигиталне компетенције и

		школству и култури, спортска дворана и базен, вртићи	креативну економију, интернет саветовалишта, центра за каријарно вођење и саветовање), излетиште, завршетак хале Дома партизана, концертна дворана, повећање капацитета предшколске установе
	Људски ресурси	Оспособљен стручни кадар у институцијама и организацијама које се баве младима	Континуирани рад и усавршавање, умрежавање институција и организација које се баве младима, умрежавање са институцијама за младе у Србији и Европи
	Финансијски ресурси	Буџет града, републички фондови, донаторска средства	Донаторска средства за веће инфраструктурне пројекте
Националне институције	Институције	Национална служба за запошљавање, Полицијска управа, болница, Мрежа основних и средњих школа, високе школе и Технолошки факултет, Центар за социјални рад	Као центар Јабланичког округа, Лесковац има све потребне институционалне капацитете
	Материјални ресурси	Објекти здравства, школства, социјалне заштите, подршке запошљавању	Унапређење попстојећих објеката, осавремењавање рада у школама и здравственим установама, приступачност објеката особама са отежаним кретањем или инвалидитетом
	Људски ресурси	Запослени свих потребних струка и професија	Усавршавање за рад у складу са потребама савременог друштва
	Финансијски ресурси	Буџет РС	/
Организације цивилног друштва за младе и организацијемладих	Институције	ОКАН, Едукациони центар, Народни парламент, Ресурс центар, Опште удружење предузетника, Жене за мир, Дуга – удружење за помоћ МНРО, Фото клуб "Лесковац",	Омладинске организације, омладински клубови првенствено у руралним срединама

		спортси клубови, црвени крст и остале	
	Материјални ресурси	Свака од наведених ОЦД има просторије у којима обавља основне активности, простор Омладинског клуба користе за одређене пројектне активности	Просторије за организовање скупова и формирање центара за омладинско деловање, спортске дворане
	Људски ресурси	Предстедник удружења, чланови управног органа, активисти	Шира мрежа активиста
	Финансијски ресурси	Пројектно финансирање	Активности које свака од ОЦД организује сваке године (обележавање важних датума, организовање догађаја и манифестација) могу бити финансиране програмски, већа подршка јавног и привредног сектора

Пракса показује, да многе институције имају различите садржаје за младе, али због лоше медијске промоције, млади нису информисани о постојању таквих активности. Као последица лоше информисаности о постојању појединих услуга, како младих тако и шире јавности, долази до дуплирања појединих услуга али и до нереализације кључних услуга које је потребно пружити младима. Разлог је непостојање системског модела сарадње и информисања о међусобним активностима.

11. Приказ постојећих услуге за младе

	Ко спроводи услугу	**Ко финансира постојеће услуге**
Информисање младих	КЗМ	Град Лесковац
Награђивање младих талената	КЗМ	Град Лесковац
„Знање једнако путовање" - Наградна екскурзија ученика завршних разреда средњих школа носилаца Вукове дипломе	КЗМ	Град Лесковац
„Радионице КЗМ" - радионице за креативно изражавање и развој талента, курсеви енглеског, руског и немачког језика	КЗМ	Град Лесковац
Музичке радионице (школа бубњева и гитаре)	Музичка комуникација, КЗМ	Град Лесковац
Подстицање здравих стилова живота - Организовање спортских манифестација	КЗМ	Град Лесковац
„Активирај се!" - Пројекат подстицања	КЗМ	Град Лесковац

волонтеризма финансирањем акција удружења и неформалних група		
"Проактивно до нових знања" - Пројекат подстицања мобилности младих	КЗМ	Град Лесковац

VI АНКЕТА - ПОТРЕБЕ И ИНТЕРЕСОВАЊА МЛАДИХ У ЛЕСКОВЦУ

У циљу израде ЛАП-а спроведено је истраживање потреба и положаја младих на подручију Лесковца.

КЗМ Лесковац спровела је истраживање којим је било обухваћено 1452 испитаника старости од 15 до 30 година који живе на територији Града Лесковца. На терену је коришћен упитник са 14 функционалних питања. Испитаници су одабрани случајним узорком.

У истраживању су учествовали ученици средњих школа од I до IV разреда: Гимназије, Економске школе, Техничке школе, Текстилне школе, Медицинске школе, Хемијско-технолошке школе, Пољопривредне школе и студенти Технолошког факултета, Високе пословне школе, Високе текстилне школе. Истараживање су употпунили и млади случајни пролазници по граду. У истраживању су учествовали и незапослени млади Града Лесковца. Анкетни упитник је спроведен преко Националне службе за запошЉавање.

Циљна група (узраст анкетираних) и величина узорка анкетог истраживања се разликује. Анкетирање је рађено на 1452 испитаника, подељених у три групе:

- Од 15 до 19 година
- Од 20 до 24 година
- Од 25 до 30 година

Графикон 1. Пол испитаника

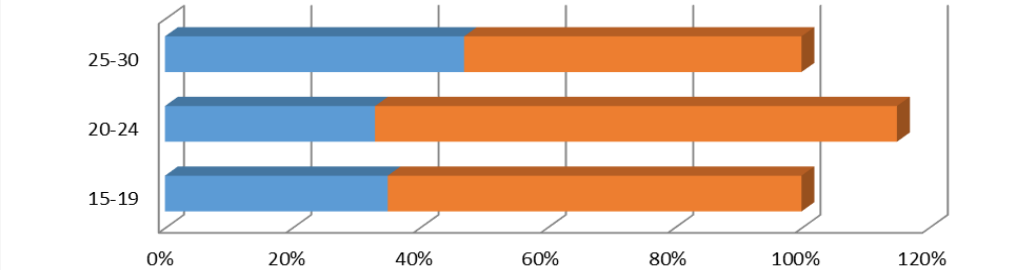

	15-19	20-24	25-30
мушки	35%	33%	47%
женски	65%	82%	53%

У наставку су представљени резултати анкетног истраживања.

1. Информисаност и квалитети садржаја који се нуди у граду

Право младих на приступ информацијама о питањима који за њих имају значај је изузетно важно у погледу нивоа њихове партипације у друштвеном животу. Најчешће млади нису упознати са садржајима за младе који се одвијају у Лесковцу. Информисаност младих је табеларно приказана.

Графикон 2. Одговор на питање: „Да ли си довољно информисан о садржајима за младе који се одвијају у Лесковцу?"

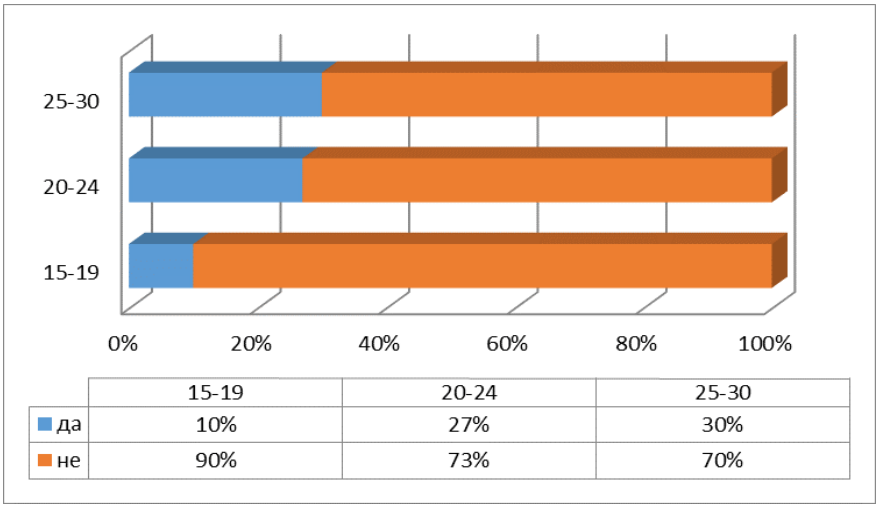

	15-19	20-24	25-30
да	10%	27%	30%
не	90%	73%	70%

Када је реч о информисању младих, истраживање је показало да су младима социјалне мреже најважнији извор информисања (22% код младих од 15 до 19, 22% код младих од 20 до 24 и 26% код младих од 25-30) а затим следе Web портали. Испитаници млађе популације се знатно чешће информишу преко вршњака у односу на испитанике групе младих од 25 до 30 година. Медија попут ТВ, штампа, радио, млади се нису потпуно одрекли, али их ипак сматрају секундарним извором информација. Информисање путем флајера и плаката слабије је заступљено.

Табела 9. На који начин се најчешће информишеш о садржајума који су намењени младима?

	15-19	20-24	25-30
Путем школе (огласна табла или обавештење)	15%	16%	10%
Путем вршњака	17%	17%	13%
Путем ТВ-а, радија или новина	15%	15%	15%
Са Web-сајтова и портала	16%	16%	19%
Путем Фејсбук-а, Твитера и других социјалних мрежа	22%	22%	26%
Флајерима и плакатима	15%	14%	17%

Истраживањем је утврђено да значајан проценат младих уопште није активан - а под појмом "активан" је подразумевано како ангажовање у спортским, културно-уметничким или неким другим организацијама за младе, тако и посећивање садржаја који се за младе, и у име младих организују. На питање "Да ли учествујеш у спортским, едукативним, културним, политичким или неким другим активностима у слободно време" чак 51% младих од 20 до 24 година је одговорило одрично. Преосталих 49% учесника посећује повремено, редовно или учестало наведене садржаје. Ова популација младих се сматра активном.

Начин провођења слободног времена један је од битних сегмента живота младих. Према резултатима истраживања, 46% младих од 15 до 19 година не учествује ни у каквим организованим активностима у слободно време. Нешто више од половине испитаника (54%), учествује бар једном или више пута недељно у организованим активностима у своје слободно време.

Графикон 3. Одговор на питање: "Да ли учествујеш у спортским, едукативним, културним, политичким или неким другим активностима у слободно време?"

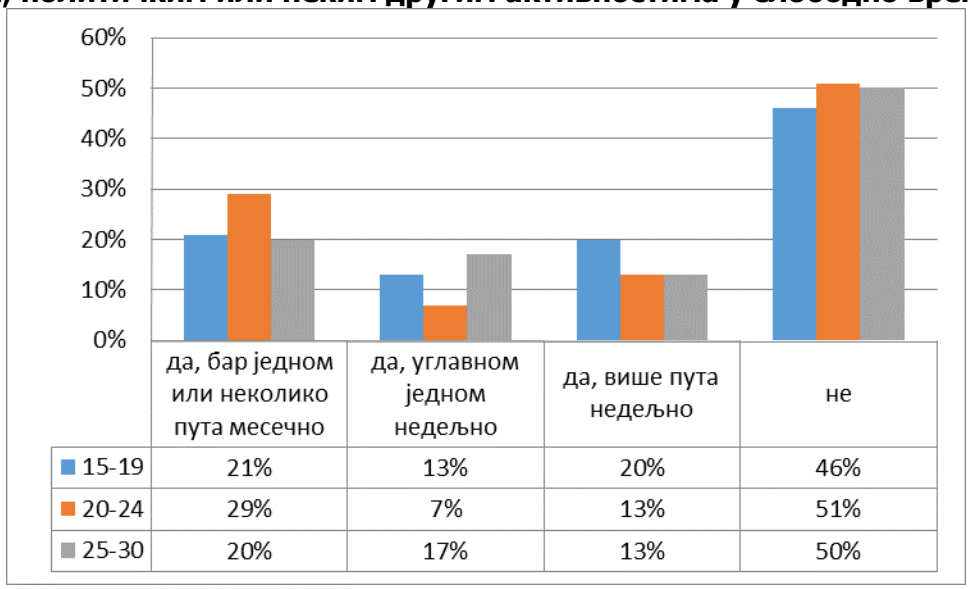

	да, бар једном или неколико пута месечно	да, углавном једном недељно	да, више пута недељно	не
15-19	21%	13%	20%	46%
20-24	29%	7%	13%	51%
25-30	20%	17%	13%	50%

Графикон 4. Одговор на питање: "Да ли учествујеш у спортским, едукативним, културним, политичким или неким другим активностима у слободно време?", у односу на пол испитаника

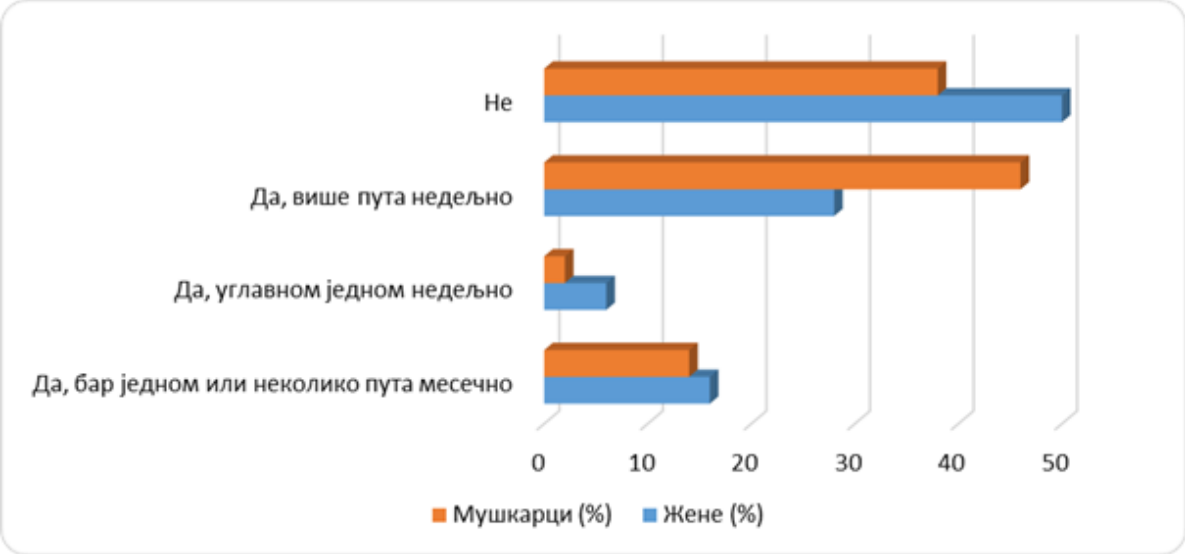

Бављење спортом је најпожељнији вид коришћења слободног времена по мишљењу испитаника који су активни. Међутим, младе женске особе имају мање активно исппуњено слободно време. Младе особе женског пола су неактивне чак у 50% случајева, док редовну додатну активност, више пута недељно има само 28% испитаница.

Што се тиче мишљења младих о квалитету понуде садржаја за младе, 11% од укупног броја испитаника од 15 до 19 године сматра да је понуда довољна и квалитетна, док 23% сматра да је понуда садржаја за младе недовољна. Највећи број испитаних изражава недефинисан став, односно сматра да је понуда садржаја за младе некада довољна и квалитетна, а некада не, дакле немају јасно изражено мишљење по том питању.

Графикон 5. Оцена садржаја за младе у Лесковцу

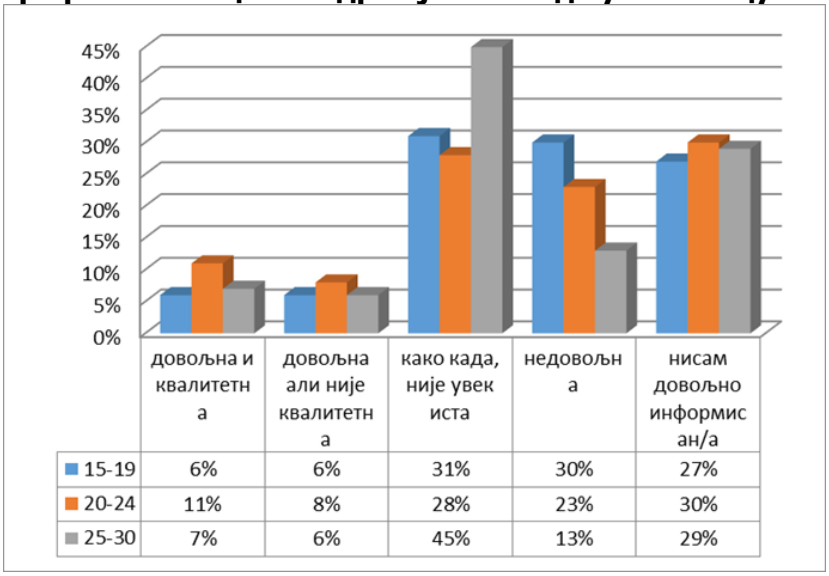

Из приказане табеле се може видети да испитаницима највише недостају едукативни излети и дружења са младима из других градова и држава. Код организационих активности види се разлика у размишљањима, тако да испитаници старије старосне групе (20-24 година) и (25-30 година) препознају могућност волотирања са циљем побољшавања услова живота у граду.

Табела 10. Одговор на питање: Које организоване активности младима недостају највише?

Које организационе активности младима недостају највише	од 15 до 19	од 20 до 24	од 25 до 30
Могућност волотирања са циљем побољшања услова живота у граду	8%	13%	13%
Едукативни излети и дружење са младима из других градова Србије	14%	12%	14%
Едукативни излети и дружење са младима из других држава	13%	12%	14%
Акдтивности на којима се сазнаје више о чувању свог и туђег здравља и о злоупотреби психоактивних супстанца	6%	6%	7%
Психолошке радионице кроз које млади раде на себи	8%	9%	8%
Савладавање технике ненасилне комуникације	7%	5%	4%
Активности о људским правима и правима мањина (особе са инвалидитетом, националне мањине, ЛГБТ популација ...)	5%	5%	4%
Активности на тему екологије	5%	5%	4%
Филмски и музички фестивали и догађаји за младе	12%	10%	10%
Спортски сусрети	10%	11%	9%
Позоришне представе за младе и изложбе актуелних и модерних уметника	7%	5%	4%
Наградни конкурси (ликовни, књижевни, филмски...)	5%	7%	7%

Постоји и разлика у мишљењима која је полно условљена. Испитанице су у већем броју препознале филмске и музичке фестивале, психолошке радионице кроз које млади раде на себи, едукативне излете и волонтирање као добар начин за спровођење слободног времена. Анкетирани млади мушког пола знатно више препознају потребу за организовањем радионица за савладавање техника ненасилне комуникације, спортске активности и активности на тему очивања животне средине.

Графикон 6. Одговор на питање: „Које организоване активности младима недостају највише?", у односу на пол испитаника

2. Информисаност и запошљавање

У истраживању млади су највећим делом сматрали да су "у мањој мери" упознати са могућношћу запошљавања.

Графикон 7. Информисаност младих о могућностима запошљавања

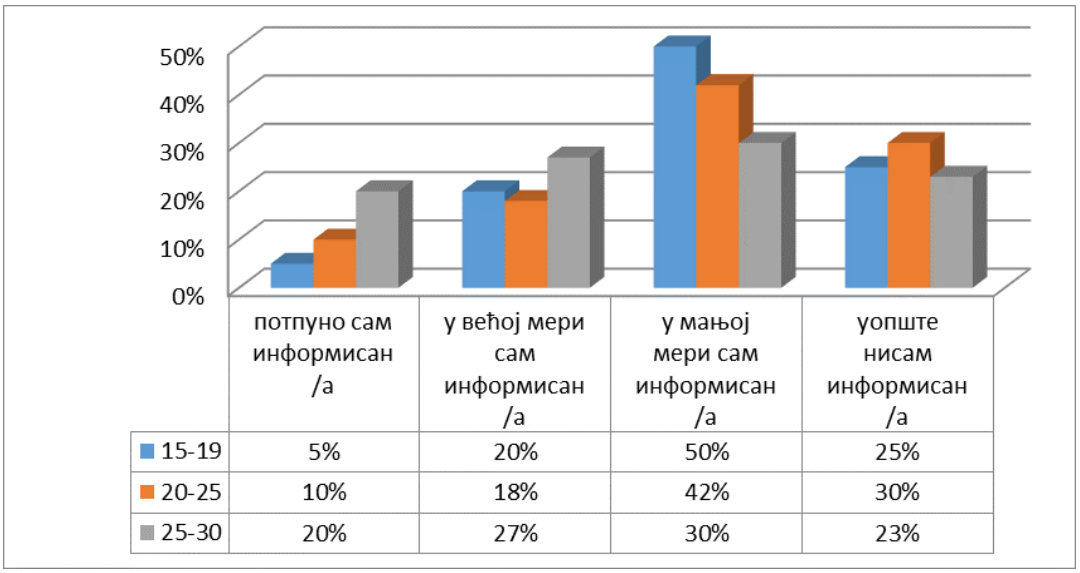

	потпуно сам информисан /а	у већој мери сам информисан /а	у мањој мери сам информисан /а	уопште нисам информисан /а
15-19	5%	20%	50%	25%
20-25	10%	18%	42%	30%
25-30	20%	27%	30%	23%

Истраживање је међутим показало да ни међу самим младима не постоји велика мотивација да активно траже посао. Испитаници су као најкорисније обуке у функцији запошљавања препознали језичке курсеве. Као најмање корисне обуке, учесници су навели обуку предавање из области економије, програм професионалне орјентације и писање бизнис плана.

Табела 11. Које додатне едукације сматраш најкориснијим за проналажење посла?	15-19	20-24	25-30
Писање CV-а	15%	20%	5%
Симулација интервјуа са послодавцем	6%	12%	11%
Програм и обуке којима се стичу додатне компентенције и вештине	15%	12%	14%
Курсеви страних језика	22%	21%	18%
Писање бизнис плана	7%	7%	11%
Информисање и симулација започињања сопстевног бизниса	7%	12%	8%
Радна пракса у приватном предузећу	17%	17%	13%
Програм професионалне орјентације	6%	3%	5%
Предавање из области права и економије	5%	3%	3%

3. Информисање у функцији очувања здравља

У највећем броју испитаници су довољно информисани о свом здрављу, његовом очувању и унапређењу.

Графикон 8. Оцена информисаности у финкцији очувања здравља

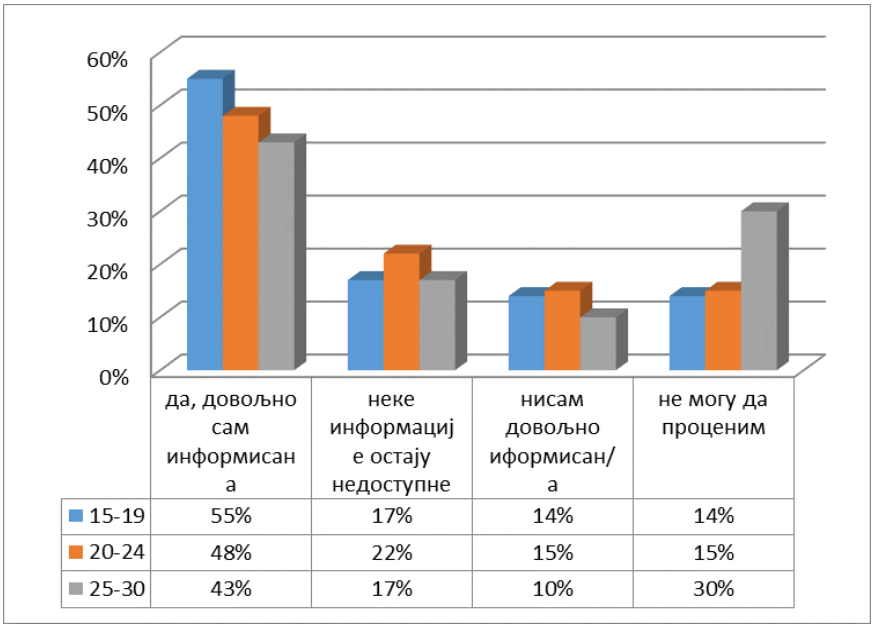

У одговорима на питање шта је највећи проблем у очувања здравља, нема великих разлика у размишљању између наведених група по узрасту. Већина сматра да су наркоманија, алкохолизам, зависност од компјутера и мобилних телефона, ментално здравље младих и вршњачко насиље највећи проблеми са којима се суочавају.

Табела 12. Шта доживљаваш као највећи проблем у својој средини, а тиче се здравља и безбедности младих?

	15-19	20-24	25-30
Ментално здравље младих	6%	6%	15%
Наркоманија	17%	17%	18%
Алкохолизам	15%	17%	13%
Полно преносиве болести	9%	7%	8%
Загађеност животног окружења	10%	10%	8%
Насиље навијачких група	4%	4%	1%
Малолетничку деликвенција	6%	6%	10%
Млади у сукобу са законом	5%	5%	4%
Небезбедно школско/радно кружење	2%	2%	1%
Вршњачко насиље	9%	9%	8%
Зависност од компјутера и мобилних телефона	9%	9%	11%
Лоша понуда хране у школским установама и у њиховој околини (брза храна)	4%	4%	2%
Дискиринација осетљивих група (млади самохрани родитељи, ЛГБТ популација, националне мањине, сиромашни млади...)	4%	4%	1%

Знатно су израженије полно условљене разлике у мишљењу о проблемима у вези здравља и безбедности. Мушка популација има више проблема са израженом малолетничком деликвенцијом и менталним здрављем уопште, док су младе особе женског пола забринутије за проблеме наркоманије, полно преносивих болести и вршњачко насиље. Оно што подједнако брине припаднике оба пола је алкохолизам и зависност од компјутера.

Графикон 9. Одговор на питање: „ Шта доживљаваш као највећи проблем у својој средини, а тиче се здравља и безбедности младих?“, у односу на пол испитаника

Постоје проблеми с којима се млади сусрећу свакодневно и који их највише забрињавају а то су: незапосленост, низак животни стандард, недостатак перспективе за даљи живот, зависност младих о дрогама, алкохолу и дувану као и физичко насиље међу младима.

Табела 13. Који проблем највише забрињава младе у Лесковцу?	15-19	20-24	25-30
Проблем становања	8%	9%	11%
Недовољна брига друштва и државе за младе	8%	7%	10%
Низак животни стандард	12%	11%	19%
Незапосленост младих	18%	19%	21%
Недостатак перспективе за даљи живот у граду	11%	12%	11%
Неквалитетно и недоступно образовање	5%	5%	5%
Апатичност и недостатак интересовања за друштвена збивања	4%	5%	3%
Недостатак места за изласке и дружење	8%	5%	3%
Физичко насиље међу младима	10%	11%	11%
Зависност младих о дрогама, алкохолу и дувану	12%	11%	6%
Недостатак толеранције према мањинским друштвеним скуповима	4%	5%	0%

Полна условљеност у одговорима на питање о највећим проблемима није јако изражена, али се ипак као и у предходном питању може приметити већа брига женског дела испитаника о зависности младих о дрогама, алкохолу и дувану. Оно што припаднице женског пола дефинишу као незапослености и недовољну бригу друштва и државе за младе, мушкарци у већем броју дефинишу као низак животни стандард.

Графикон 10. Одговор на питање: „Који проблеми највише забрињавају младе у Лесковцу?", у односу на пол испитаника

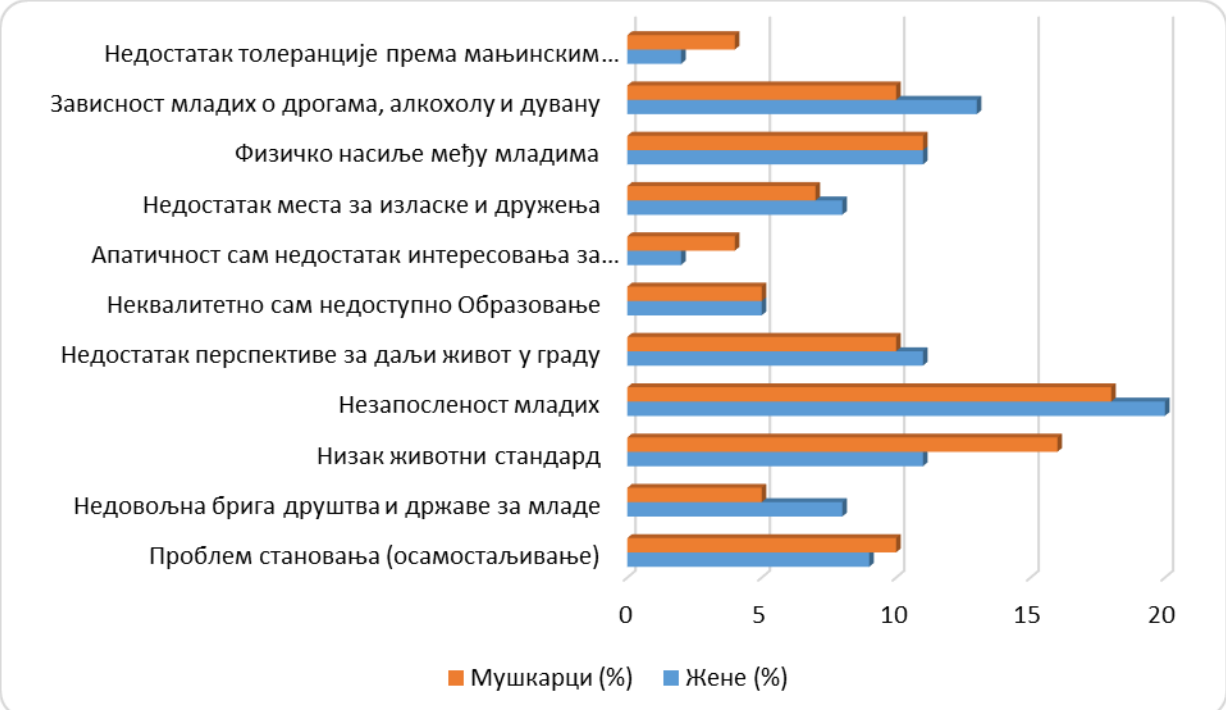

VII СВОТ АНАЛИЗА

Предности	Слабости
• Формиран Савет за младе • Оперативна канцеларија за младе • Функционалан омладински клуб • Подршка локалне самоуправе пројектима за младе • Развијена мрежа локалних медија • Постојање ученичког парламента на нивоу града и ученичких парламената у средњим и основним школама • Развијена мрежа средњих школа на територији града Лесковца • Развијени капацитети удружења који се баве питањима младих • Формирано Саветовалиште за младе при Дому здравља • Постојање Омладинског клуба • Постојање СОС телефона	• Незапосленост младих • Неразвијена привреда • Немотивисани и незаинтересовани млади за социјална питања и предузетништво • Интензивно исељавање младих • Сервиси и услуге младима у недовољној мери заступљени у локалној заједници и нису констатног карактера • Незаинтересованост младих за поједине сегменте живота • Недовољна међугенерацијска сарадња у области социјалне политике • Неразвијена критичка мисао младих • Неумреженост актера омладинске политике • Мали број волотера • Мали број омладинских удружења и недовољна видљивост истих • Недовољна сарадња институција која се баве социјалном политиком • Недовољан број фестивал и програма за младе • Неразвијена еколошка свест младих и непостојање програма за развијање исте • Непостојање механизама за укључивање младих у доношење одлука

Могућности	Претње
• Постојање Националне стратегије за младе, Акционог плана за спровођење НСМ и ресорног Министарства за спорт и омладину • Усвојен Закон о младима • Започет процес оснивања Националне агенције за програм Млади у акцији • Могућност коришћења Националних и међународних фондова намењених пројектима и програмима који су усмерени на младе • Основана КОМС • Основана НАПОР • Национална Асоцијација канцеларије за младе • КЗМ као спона између установа и организација које се баве младима • Побољшање садржаја за младе на локалним медијима • Институционално формирање саветовалишта за брак и породицу при Центру за социјални рад • Системско унапређење рада ђачких парламената • Системски приступ информисаности у свери здравља, безбедности и социјалне политике • Формирање посебне буџетске линије за младе – Фонд за младе • Туристички и пољопривредни потенцијали у циљу запошљавања младих	• Нестабилна политичка и економска ситуација на националном и локалном нивоу • Изражено сиромаштво становништва • Недостатак финансијских средстава за имплементацију омладинске политике • Неусклађеност потреба тржишта рада и образовних профила • Недовољна заступљеност практичног рада у средњим стучним школама • Нефункционалан закон о волонтирању • Доминација погрешног садржаја у медијима • Недостатак регулатива за друштвено одговорно понашање • Недовољно јасан закон о волонтирању

VIII СТРАТЕШКИ ОКВИР

Локални акциони план за младе је усклађен са Националном стратегијом за младе 2015-2025, у делу циљева дефинисаних приоритених области као и планираних активности. Овај документ је подршка имплементацији Националне стратегије за младе и има за циљ развој партнерства између јавног, цивилног и бизнис сектора на локалном, републичком и међународном нивоу. Успешном реализацијом ЛАП-а за младе унапредиће се постављени циљеви, што ће допринети и остваривању Националне стратегије за младе 2015-2025.

ЛАП за младе усклађен је са Програмом развоја града Лесковца са акционим планом 2015- 2020 у делу приоритета, детаљних циљева и активности који се тичу младих, као и са Стратегијом развоја града Лесковца 2010 -2019.

Приликом одлучивања о стратешким циљевима ЛАП-а за младе водили смо рачуна и о усклађености са принципима стратегије „Европа 2020", као и стратегије „Југоисточна Европа 2020". Због тога је дефинисање улоге младих, унапређење образовања и запошљавања дато кроз призму „паметног, одрживог и инклузивног раста".

Стратешки проступ дефинисан је кроз следећер области:

1. Област: Запошљавање и предузетништво младих

Проблеми: Неадекватна подршка у процесу стицања практичних знања, оспособљавања за тражење посла, недовољно знања о начину представљања стечених знања и вештина, несигурност али и мали број адекватних прилика. Недовољна сарадња јавног сектора, школа и привреде доводи до недовољно адекватних прилика за унапређење запошљивости и повећања запослености младих, као и слабе мотивисаности да активно учествују у постојећим програмима. Млади не поседују потребна практична знања, вештине и компетенције које су тражене на тржишту рада. Практична знања је неопходно унапредити подршком формалном образовању, као и развијањем програма неформалног образовања које потенцијални послодавци виде као недостајуће. Такође, предузетништво код младих треба развијати на више нивоа: променама у образовном систему увођењем обавезног програма за стицање знања из области предузетништва, као и обезбеђивањем финансијске подршке праћене подршком у развоју знања о управљању ресурсима и вођењу посла. Праћење развоја младих у области унапређења запосливости неопходно је системски решити и стално унапређивати.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређена запошљивост и запосленост младих жена и мушкараца

Специфични циљ 1: Развијене услуге и механизми који поспешују запошљивост и запосленост младих кроз међусекторску сарадњу

Специфични циљ 2: Повећана усклађеност знања, вештина и компетенција које се стичу у процесу целоживотног учења, са потребама тржишта рада

Специфични циљ 3: Омогућени подстицајни услови за развој предузетништва младих

Специфични циљ 4: Развијен функционалан и одржив систем каријерног вођења и саветовања младих

2. Област: Образовање, васпитање и обука младих

Проблеми: Потребе за модернизацијом образовног система дефинисане су и у Националној стратегији за младе. Овакав систем недовољног практичног оспособљавања, развоја недовољно применљивих вештина, вештине младих и постојећи образовни профили нису у складу са личним и друштвеним потребама. Неформални систем образовања није формиран као јединствени и не постоји стални проток информација између свих релевантних актера у овом процесу. Млади из осетљивих друштвених група немају увек адекватан приступ образовању и не могу развити потребне компетенције за обављање стечене професије. Проценат високо образовног становништва у Лесковцу мањи је од републичког.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређен квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативности младих

Специфични циљ 1: Обезбеђени су услови за развој креативности, иновативности и иницијативе младих и стицање компетенција у оквиру целоживотног учења

Специфични циљ 2: Унапређен је квалитет и доступност омладинског рада и обезбеђено његово препознавање

Специфични циљ 3: Унапређене су могућности равноправног приступа образовању за све и подршка младима из осетљивих друштвених група

Специфични циљ 4: Омогућено препознавање и обезбеђена подршка развоју потенцијала надарених и талентованих младих

3. Област: Активизам и активно учешће младих

Проблеми: Правни и политички оквир недовољно постиче учешће и активизам младих. Механизми за активно учешће младих и покретање њиховие жеље за учешћем у друштвеним процесима нису адекватни. Удружења која спроводе омладинске активности немају услове који омогућавају континуиран рад и развој програма са младима и систем комуникације са младима није довољно широк да подстакне већи број младих да учествује. Систем за волонтирање није довољно институализован. Млади су недовољно укључени у активности и доношење одлука у области заштите животне средине.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређено активно учешће младих жена и мушкараца у друштву

Специфични циљ 1: Унапређен је правни и политички оквир укључивања перспективе младих жена и мушкараца и учешће младих у процесима доношења одлука и развоју политика за младе.

Специфични циљ 2: Успостављени су услови за изградњу капацитета и синергију у раду СОП и одрживи развој и укључивање већег броја удружења која спроводе омладинске активности

Специфични циљ 3: Унапређени услови за волонтирање међу младима и за младе

Специфични циљ 4: Повећано је учешће младих у заштити животне средине и одрживог развоја

4. Област: Здравље и благостање младих

Проблеми: Тренд повећања ризичног понашања младих. Недовољна понуда програма и места за провођење слободног времена у циљу промовисања здравих стилова живота. Недовољна физичка активност младих, као фактор у настајању многих оболења. Недовољно развијени програми превенције и недовољан рад на развијању система препознавања ризичног понашања. Непостојање услова за осамостаљивање младих (студената, запослених и незапослених младих, младих породица) услед лошег економског положаја и неразвијене стамбене политике за младе. Млади немају довољно знања о животној средини, нити развијену свест о значају животне средине и одрживог развоја.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређено здравље и благостање младих жена и мушкараца

Специфични циљ 1: Програми промоције здравља и превенције ризичног понашања младих су унапређени и доступни већем броју младих жена и мушкараца.

Специфични циљ 2: Створени услови за развој здравих стилова живота младих жена и мушкараца

Специфични циљ 3: Унапређени услови за рад са младима у здравственом ризику

5. Област: Безбедност младих

Проблеми: Безбедносни ризици и претње којима су млади изложени нису сагледани на адекватан начин, тако да су дефинисане мере које се спроводе програсмски, немају континуитет и не уважавају потребе младих жена и мушкараца према узрасту и према родним карактеристикама. Присутно је вршњачко насиље, и још увек недовошно развијена свест о поштовању различитости. Недовољно се обрађује проблем ресоцијализације и не постоје усклађен рад и учешће локале самоуправе у програмима ресоцијализације и реинтеграције извршиоца кривичних дела и прекршаја.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређени услови за развијање безбедносне културе младих

Специфични циљ 1: Успостављено свеобухватно и континуирано образовање младих о безбедносним изазовима, ризицима и претњама, као и безбедном понашању

Специфични циљ 2: Унапређени програми поштовања људских и мањинских права, родне равноправности, прихватања различитости, толеранције и неговања ненасилних начина комуникације.

Специфични циљ 3: Унапређени програми ресоцијализације и реинтеграције у раду са младима који су учиниоци кривичних дела и прекршаја.

6. Област: Социјална укљученост младих

Проблеми: Подршка младима у ризику од социјалне искључености институција здравства, просвете, социјалне заштите и запошљавања је прилагођена потребама различитих категорија младих. Недостатак адекватних услуга и програма за подршку младима у ризику од социјалне искључености.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређена подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености

Специфични циљ 1: Створени су системски предуслови да млади у ризику од социјалне искључености буду адекватно препознати и подржани у укључивању у економске, друштвене и културне токове

Специфични циљ 2: Повећана је доступност и обим активности превенције социјалне искључености младих у ризику

Специфични циљ 3: Повећан је обухват младих у ризику од социјалне искључености који су корисници локалних сервиса и програма подршке.

7. Област: Мобилност младих

Проблеми: Неповољни услови за мобилност младих у погледу финансијских могућности, подршке породице и околине као и процедура приликом мобилности. Недовољна подршка постојећим програмима међународне сарадње и мобилности младих. Недовољно доступни подаци о трендовима, могућностима и начинима за учешће.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређена мобилност, обим међународне сарадње младих

Специфични циљ 1: Побољшани су економски, културни и административни предуслови за мобилност младих жена и мушкараца

Специфични циљ 2: Обезбеђени су услови за повећање мобилности младих и унапређење међународне сарадње младих

8. Област: Информисање младих

Проблеми: Млади тешко долазе до информација у складу са својим потребама. Активности нису координиране и не налазе се доступне на једном месту. Заступљеност и обим садржаја за младе у медијима је неадекватан. Учешће младих у стварању садржаја је ниско. Не постоји систематичност у приступу утврђивања знања о младима, праћењу индикатора омладинске политике и извештавању.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређен систем информисања младих и знање о младима

Специфични циљ 1: Младима је омогућен приступ потпуним, разумљивим и поузданим информацијама у складу са њиховим потребама

Специфични циљ 2: Медији пружају информације и креирају садржаје за младе и о младима у складу са потребама младих

Специфични циљ 3: Знања о младима су заснована на релевантним подацима који су доступни на једном месту

9. Област: Култура и креативност младих

Проблеми: Подршка за креативно деловање младих и учешће у стварању културне понуде није програмски решена, и није координирана на нивоу града. Информације о културним садржајима не пласирају се младима на њима примамљив начин, што умањује могућности њихове културне партиципације.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређено коришћење и учешће младих у креирању културних садржаја

Специфични циљ 1: Обезбеђена је континуирана подршка развоју креативности младих и учешће младих у стварању и коришћењу културних садржаја

Специфични циљ 2: Повећано коришћење културних садржаја међу младима

IX МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Као носиоци активности предвиђене ЛАП-ом идентификовани су, поред КЗМ, организације младих и за младе, као и друге релевантне невладине организације, затим институције из сектора образовања, здравства, културе, спорта, социјалне заштите и запошљавања. Поред остваривања финансијске подршке за спровођење пројеката у оквиру ЛАП-а на градском нивоу, идентификовани носиоци могу путем удруживања и уз подршку града конкурисати код других донатора ради остваривања финансијске подршке за спровођење пројеката дефинисаних ЛАП-ом.

ЛАП за младе након усвајања на Скупштини града Лесковца, постаје званичан оквир за спровођење активности за младе у наредном петогодишњем периоду. Како би тежили испуњавању задатих циљева спровођењем предвиђењих пројеката и активности, важно је унапред одредити тело које ће вршити мониторинг и евалуацију документа.

Како мониторинг подразумева систематско посматрање процеса спровођења како би остварили циљ, битно је да праћењем реализације планираних активности будемо у стању да одреагујемо уколико се нека од активности не одвија по плану, или не производи ефекте које очекујемо. Поред самих активности, које се трудимо да држимо под контролом током реализације, неопходно је пратити и шта се дешава у окружењу. Због тога ће мониторинг ЛАП-а за младе бити рађен на годишњем нивоу. На крају сваке календарске године КЗМ ће саставити извештај о спровођењу мера дефинисаних ЛАП-ом, са посебним осврtом на тему и тип пројеката, број младих који су били укључени (као организатори и/или учесници), остварeним резултатима, као и утрошеним финансијским средствима. Такође, напредак у остваривању циљева и промене које су настале у обрађеном периоду требају бити саставни део овог извештаја. Како би КЗМ израдила овај извештај, сви носиоци активности и пројеката предвиђених ЛАП-ом у обавези су да доставе извештај о реализацији планираних пројеката.

Важно је одредити и тело које ће у предстојећем петогодишњем периоду вршити евалуацију спровођења ЛАП-а. Евалуацију - вредновање остварених резултата ефективност, утицај и одрживост - радиће Савет за младе града Лесковца. Извештај о урађеној евалуацији израђује се на основу годишњег мониторинга - извештаја КЗМ о реализацији ЛАП-а и на основу осталих доступних извора информисања о стању у друштву. Извештај о извршеној евалуацији Савет за младе је дужан да сачини пре истека овог петогодишњег периода и достави Скупштини града Лесковца на усвајање.

X ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ АКЦИОНОГ ПЛАНА

ОБЛАСТ 1: Запошљавање и предузетништво младих							
Стратешки циљ: Унапређена запошљивост и запосленост младих жена и мушкараца							
Специфични циљ 1: Развијене услуге и механизми који поспешују запошљивост и запосленост младих кроз међусекторску сарадњу							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Унапређење услова за стицање практичних знања младих у средњим стручним школама умрежавањем са локалним привредним субјектима	Израда плана за унапређење практичног рада у најмање две стручне школе, уз коришћење примера добре праксе; Организовање практичне обуке код приватних послодаваца; Организовање летње праксе плаћене од стране послодаваца.	АЛЕР	ГУ за друштвене делатности; школска управа; Удружење предузетника; омладинска задруга; Министарство привреде; Министарство просвете, науке и технолошког развоја; Ученички парламент.	2016-2018	2.200.000	Град Лесковац - 20%; Донатори – 80%;	Ученици/е две стручне школе имају унапређену практичну наставу; Ученици/е имају могућност за обављање летње праксе.
Развијање механизма за спровођење међусекторск	Организован рад радне групе за усаглашавање наставних планова са	АЛЕР/КЗМ	ГУ за друштвене делатности; Школска	2017-2018	150.000	Град Лесковац – 100%	Наставни планови у најмање две стручне школе усаглашени са

ог приступа у креирању наставних планова	потребама привреде и усклађивање са занимањима перспективним у савременом добу (ИТ технологије, рециклажа)		управа; Удружење предузетника; Министарство привреде; Министарство образовања; Унија парламената лесковачких средњошколаца; ОЦД				потребама привреде и тековинама савременог друштва.
Унапређење постојећих активних локалних мера запошљавања	Канцеларија за младе и Савет за младе учествују у изради Локалног акционог плана запошљавања; Израђени критеријуми за подстицање самозапошљавања младих са посебним мерама за подстицање омладинског предузетништва (нпр: ИТ технологије, рециклажа, иновативне усуге и производи)	АЛЕР/КЗМ	Савет за младе; Национална служба за запошљавање; ГУ за друштвене делатности; Удружење предузетника; Одбор за родну равноправност	2016-2020	3.000.000	Град Лесковац - 100%	20 нових младих људи започело свој бизнис; Запослено 100 младих људи.
Обезбеђивање додатне промоције младим најуспешнији	Истраживање потреба предузетника кроз скраћене маркетинг планове, израда промо материјала;	АЛЕР	Савет за младе; Национална служба за запошљавање;	2017	500.000	Град Лесковац - 100%	Посећена две сајма; Одрађен промотивни материјал.

м старт ап предузећима који су пословање започели кроз програм самозапошља вања	Обезбеђивање места за интернет промоцију младих предузетника; Обезбеђивање додатних услуга у циљу повећања видљивости.		ГУ за друштвене делатности				
Специфични циљ 2: Повећано препознавање знања, вештина и компетенција које се стичу у процесу целоживотног учења							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Национални пасош компетенција	Израда промотивног и информативног материјала; Обука младих о компетенцијама; Самопроцена и процена компетенција; Интервјуи са послодавцима.	ОЦД	КЗМ; Национална Асоцијација Практичара Омладинског Рада – НАПОР; Удружење предузетника; Привредна комора Лесковац.	2016 - 2020 континуирано	500.000	Град Лесковац - 50% Донатори - 50%	15 младих годишње припреми пасош компетенција 5 младих годишње обави интервју за посао
Стицање практичних знања и вештина у занатским делатностима	Преквалификације и разне обуке за: заваривање, уградњу водовода, грејања и одвода, монтажу клима уређаја, уградњу соларног грејања, основне информатичке обуке, стране језике,сервисера	Регионални центар за образовање одраслих; Удружење предузетника	АЛЕР/КЗМ; НСЗ	2016-2020 континуирано	500.000	Град Лесковац – 20%; НСЗ – 80%	Број обука, број лица која су завршила обуку, број новозапошљених

	персоналних рачунара, руковање ЦНЦ машинама, одржавање мотора и моторних возила						
Формирање огледног газдинства за производњу органске хране и лековитог биља	Организовање предавања о производњи органске хране; Формирање огледног газдинства у склопу пољопривредне школе; Организовање додатне подршке за пословање и проналажење тржишта; Додатна подршка младима за развој предузетништва након завршене школе.	АЛЕР	Пољопривредна школа; Пољопривредна саветодавна стручна служба; ГУ за привреду и пољопривреду.	2017	8.500.000	Град Лесковац - 15% Донатори - 85%	Организована предавања завршним годинама образовања; Формирано огледно поље доноси приходе; Организоване промотивне активности; За младе који региструју свој бизнис обезбеђена финансијска помоћ и умрежавање.
<u>Специфични циљ 3:</u> Омогућени подстицајни услови за развој предузетништва младих							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Израда ЛАП-а за омладинско предузетништво	Доношење одлука о изради ЛАП-а формирање радног тима; Усвајање документа.	КЗМ/АЛЕР	Представници јавних институција, привредног сектора; ОЦД;	2016	100.000	Град Лесковац – 100%	Усвојен ЛАП за предузетништво

			Одбор за родну равноправност				
Формирање Интернет саветовалишта за подстицање почињања бизниса код младих	Потписан споразум са институцијама које ће учествовати у раду саветовалишта; Договорен начин комуникације; Организован интернет простор на сајту Канцеларије за младе; Медијска промоција.	КЗМ/АЛЕР	Представници јавних институција, привредног сектора; ОЦД;	2016	100.000	Град Лесковац– 100%	Саветовалиште даје најмање 10 консултација на месечном нивоу, 20% корисника развило свој посао
Подстицање младих у руралним срединама за самозапошљавање кроз формирање омладинских задруга и удружења	Организовање радионица са младима у сеоским срединама; Израђена база заинтересованих; Обезбеђивање техничке и консултантске помоћи у формирању и вођењу задруге.	АЛЕР	ОЦД, ГУ за привреду и пољопривреду, ПССС Лесковац, Завод за запошљавање.	2017	350.000	Град Лесковац - 20%, Министарство пољопривреде и донатори - 80%	Радионице похађало више од 100 младих људи Организоване најмање функционалне задруге младих у руралним срединама
Успостављање система за стицање практичних знања из области предузетништва у циљу	Организовање обука у средњим стручним школама за израду бизнис плана и самовредновање предузетничке идеје; Организовање обука за успешно вођење посла, такмичења за	АЛЕР	Друштвено одговорна предузећа; Опште удружење предузетника; Школе;	2015 -2017	4.000.000	Буџет града - 40%, Донатори и друштвено одговорна предузећа - 60%	200 ученика, у 10 школа прошло обуку о предузетништву

подстицања самозапошља вања – Мисли као предузетник	иновативне идеје у циљу повећања заинтересованости учесника; Организовање практичне наставе рада са успешним предузетницима.						
Подстицање младих у руралним срединама за самозапошља вање кроз програм подстицаја производње органске хране	Обуке за младе из руралних средина и подршка у покретању производње органске хране Подршка корисницима током прве године вођења пољ. газдинства Стварање одрживих партнерстава са младим предузетницима из округа Организовање сајмова органских производа и промоција пројекта	ОЦД	ОЦД Локална самоуправа Привредни субјекти Пољопривредна газдинства АЛЕР Регионална привредна комора Стручне средње школе	2016 – 2019 (2 циклуса програма)	3.800.000	Домаћи и инострани донатори (70%) Локална самоуправа (30% - обезбеђивањем земљишта/парцела за органску производњу)	Број младих који су прошли обуку за покретање производње органске хране Број младих који су основали пољопривредно газдинство и започели са органском производњом Број склопљених партнерстава између корисника и младих предузетника Број посетилаца сајмова и догађаја организованих у оквиру пројекта
Подстицање самозапошља	Адаптација и опремање коворкинг простора;	ОЦД	ОЦД; Привредни субјекти;	2016–2018	4.000.000	Домаћи и инострани донатори -	Број младих који су прошли обуку

вања и предузетништва младих кроз опремање коворкинг простора и пружање системске подршке	Обука за потенцијалне кориснике простора; Обуке и подршка одабраним корисницима простора; Успостављање програма „шегртовања" (постојећи корисници простора обучавају будуће предузетнике/ кориснике простора		Локална самоуправа; КЗМ; Удружење предузетника; Стручне средње школе			60% Град Лесковац - 40% (обезбеђивање простора за потребе пројекта)	за потенцијалне кориснике простора; Број младих који су корисници простора; Број младих који учествују у програму „шегртовања"; Број новорегистрованих предузетника/фирми;
Подстицање доношења олакшица за младе предузетнике при отварању фирме	Организовање радног тима са представницима Савета за младе, Савета за запошљавање и Савета за развој, ГУ за финансије, АЛЕР.	Удружење предузетника	КЗМ; Локална самоуправа	2016-2017	/	/	Донета одлука о олакшицама за младе предузетнике;
Развој центра за дигиталне компетенције и креативну економију	Оформити тим за имплементацију; Опремање простора; Израда плана и програма рада; Спровођење обука; Праћење резултата; Медијска кампања; База података о специјалистима са	Удружење предузетника; АЛЕР/КЗМ	Град Лесковац; Образовне установе	2016	4.000.000	Министарства - 90% Град Лесковац - 10%	Број особа које су завршиле обуке; Број запослених који резултира из повећаног знања.

	дигиталним компетенцијама; Размена искустава са сличним центрима.						
<u>Специфични циљ 4:</u> Развијен функционалан и одржив систем каријерног вођења и саветовања младих							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Формирање одрживог центра за каријарно вођење и саветовање	Организовање подршке младима у професионалном усмеравању ученика завршних разреда основних и средњих школа; Стручна помоћ младима да лакше донесу одлуку везане за избог едукација, курсева, промене посла, стручно усавршавање и уопште управљање својом каријером).	НСЗ	КЗМ/АЛЕР	2016-2020 континуирано	3.000.000	Град Лесковац - 20% Донаторска средства - 80%	Број младих који су посетили центар за каријерно вођење и саветовање
Област 2: Образовање, васпитање и обука младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређен квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативности младих							
Специфични циљ 1: Обезбеђени су услови за развој креативности, иновативности и иницијативе младих и стицање компетенција у оквиру целоживотног учења							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**

Развијање свести и мотивисање младих о потреби за личним развојем и усавршавање м	Формирање тима за креирање и реализацију програма. Обука за наставнике, професоре и стручне сараднике Радионице, трибине и форум театар за ученике и ученичке парламенте. Медијска кампања Теме: 1.сексуално образовање 2.здрави животни стилови 3. рехабилитација породичних односа	Саветова лиште за младе	КЗМ, Синергија, Васпитно образовне установе, медији, Планинарски клуб ОЦД,	2016-2020 континуирано	3.000.000	Министарство омладине 30%, Град Лесковац,20 % Донаторска средства 20% Министарсво за рад, борачка и социјална питања 30%	Број обучених просветних радника и сарадника , број одржаних радионица са младима, број одржаних викенд програма за породице Реализована медијска кампања, проценат разлике резултата упитника за чланове породице и младе о потреби за личним развојем и усавршавањем на почетку и крају сваке године реализације
Развијање свести и мотивисање младих о потреби за личним развојем и	Формирање тима за креирање и реализацију програма; Обука за наставнике, професоре и стручне сараднике; Радионице, трибине и	Савет за младе; Саветова лиште за младе	КЗМ; Синергија; Васпитно образовне установе; Медији	2016-2020 континуирано	3.000.000	Министарство омладине - 30%, Град Лесковац - 30% Донаторска средства -	Број обучених просветних радника и сарадника; Број одржаних радионица са младима; Реализована

усавршавање м	форум театар за ученике и ученичке парламенте; Медијска кампања					40%	кампања; Проценат разлика резултата упитника за младе о потреби за личним развојем и усавршавањем на почетку и крају сваке године реализације
Креирање и спровођење вишегодишњег програма неформалног образовања на нивоу града	Организовање рада радне групе на изради програма (Савет за младе, КЗМ, ГУ за друштвене делатности, Саветовалиште дома здравља, ОЦД, млади и остали актери); Праћење договорених активности и подношење годишњег извештаја градском већу и градоначелнику	КЗМ	ОЦД; Млади; Одбор за родну равноправност	2016-2020	/	/	Донета одлука; Израђен план и програм неформалног образовања;
Формирање ФабЛаб –а Лесковац и опремање свих средњих сгручних школа	Оформити тим за имплементацију; Опремање центра; Тренинг за наставнике и професоре; Израда плана и програма рада за	Удружење предузетника; АЛЕР/КЗМ	Град Лесковац; Образовне установе	2016-2017	6.000.000	Донатори – 50%; Министарство просвете, науке и технолошког развоја – 30%;	Број обучених наставника; Број оформљених кабинета за 3Д штампу; Број ученика који је прошао кроз радионице;

кабинетима за 3Д штампу	ученике; Опремање кабинета по школама; Стварање е-платформе за дељење искустава и умрежавање школа; ФабЛаб фестивал на којем ће бити приказани резултати рада школа и планови.					Град Лесковац – 20%	Број иновација.
<u>Специфични циљ 2:</u> Унапређен је квалитет и доступност омладинског рада и обезбеђено његово препознавање							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Дефинисање компетенција координатора /ке и сарадника КЗМ-а у складу са принципима омладинског рада	Израда плана личног развоја особа ангажованих у КЗМ; Реализација плана развоја – обука или валидација комптенција користећи НАПОР курикулум; Увођење компетенција омладинског/е радника/це као услов за запошљавање координатора/ке за младе; Компетенције омладинског/е радника/ице и	ОЦД	КЗМ НАПОР	2016	150.000	Град Лесковац - 10%; Донатори - 90%;	Лични планови развоја; Особе које су учествовале у процесу обуке или валидације.

	омладинског/е лидера/ке предност при ангажовању других лица у КЗМ						
Изградња капацитета локалних организација цивилног друштва за рад са младима и спровођење омладинског рада	Промоција стандарда квалитета у спровођењу омладинског рада и постојећег курикулума за омладинске лидере и лидерке и омладинске раднике и раднице; Лиценцирање локалних ОЦД за спровођење курикулума од стране НАПОР-а; Спровођење курикулума за заинтересоване локалне ОЦД.	ОЦД	КЗМ НАПОР	2016 - 2018	2.000.000	Град Лесковац - 10%; Донатори - 90%;	Обучено 40 омладинских лидера/ки и омладинских радника/ца за квалитетно спровођење активности омладинског рада. Подигнут ниво квалитета рада локалних ОЦД кроз примену стандарда, активности и вредности омладинског рада.
Специфични циљ 3: Унапређене су могућности равноправног приступа образовању за све и подршка младима из осетљивих друштвених група							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Спровођење програма унапређења рада наставника и стручних сарадника за прилагођавањ	Одржавање обука у школама; Објављивање конкурса за тимове професора и сарадника; Финансијска подршка најбољим идејама за	КЗМ	ГУ за друштвене делатности; школска управа; ОЦД;	2016- 2017	500.000	Град Лесковац - 20% Министарство просвете, Министарство омладине и спорта -	Обукама присуствовало најмање 100 професора; Објављен конкурс; Реализована и промовисана 3 пројекта.

е потребама младих из осетљивих друштвених група у складу са инклузивним принципима у образовању	унапређење; Представљање примера добре праксе ради мотивисања колега.					80%	
Спровођење програма сензибилизације наставника и родитеља за промену културолошких матрица које намећу лимитирајуће родне улоге	Организовање обука за наставнике; Организовање заједничких радионица за ученике и родитеље.	КЗМ	ГУ за друштвене делатности; школска управа; Школе; ОЦД; Ученички парламенти; Одбор за родну равноправност	2017- 2018	300.000	Град Лесковац - 20% Министарство просвете, министарство омладине и спорта - 80%	Обукама присуствовало најмање 50 професора; Наставници и сарадници организовали предавања за најмање 300 родитеља.
Подршка социјалном предузетништву кроз процес умрежавања и отпочињања посла	Идентификовање потенцијала за социјалну припрему; Умрежавање са институцијама, организацијама, фондацијама, асоцијацијама, факултетима и привредницима; Опремање простора; Функционисање социјалног предузећа.	АЛЕР/КЗМ	Центар за социјални рад, НСЗ	2016-2018	5.000.000	Донатори - 90% Град Лесковац - 10%	Опремљен простор; Функционално социјално предузеће.
Пренамена	Израда пројекта	АЛЕР	Град Лесковац,	2016-2018	24.358.705	Град	Отворен центар за

учионица у оквиру школе за основно и средње образовање „11. октобар“ у центар за едукацију и рехабилитацију особа са сметњама у развоју	реконструкције; Грађевински радови; Опремање дневног боравка; Едукација.		Општина Лебане, Центар за социјални рад, Установа за одрасле и старије Лесковац; ОЦД; Школа "11. октобар" Лесковац			Лесковца - 15% донатори – 85%	едукацију и рехабилитацију особа са сметњама у развоју.
Битно је да и ти похађаш средњу школу	Утврђивање материјалног стања деце из социјално угрожених породица; Финансирање путних трошкова овој деци која желе да похађају средњу школу;	Град Лесковац	Центар за социјални рад; АЛЕР; Средње школе;	2017-2020	4.000.000	Град Лесковац	Број деце из социјално угрожених породица којима је пројектом омогућено школовање;
-Специфични циљ 4: Омогућено препознавање и обезбеђена подршка развоју потенцијала надарених и талентованих младих							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Награђивање младих најуспешнијих у свим областима	Реализовање програма награђивања младих у области усавршавања, културе, науке и	Град Лесковац	АЛЕР-КЗМ	2О16-2020 континуирано	60.000.000	Град Лесковац – 100%	Број развијених програма;

	спорта						
Организовање наградне екскурзије средњошколцима са Вуковом дипломом	Спровођење програма награђивања средњошколаца;	Град Лесковац	АЛЕР-КЗМ	2016-2020 континуирано	10.000.000	Град Лесковац – 100%	Број ученика; Обезеђена подршка талетовнаим ученицима Подстицање младих да раде на себи
ОБЛАСТ 3. Активизам и активно учешће младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређено активно учешће младих жена и мушкараца у друштву							
<u>Специфични циљ 1:</u> Унапређен је правни и политички оквир укључивања перспективе младих жена и мушкараца и учешће младих у процесима доношења одлука и развоју политика за младе							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Укључивање младих људи у рад Савета за запошљавање и Савета за развој града	Измена Одлуке и усвајање на седници Спровођење одлуке	КЗМ	Савет за запошљавање; Савет за развој града.	2017	/	Град Лесковац	Млади активно учествују у раду Савета за развој и Савета за запошљавање
Успостављање оквира за континуирано програмско финансирање организација које раде са младима	Организовање рада радне групе на изради вишегодишњег програма активности које спроводе КЗМ, привредни сектор и ОЦД партнерски;	КЗМ	ОЦД; Привредници; Јавне институције;	2016-2020 Континуирано	6.000.000	Град Лесковац - 80% Бизнис сектор - 20%	Донет програм; Одлучено о начину имплементације; Имплементирано најмање 5 активности које се понављају сваке године;

	Одлучивање о правном и финансијском оквиру наведених активности; Спровођење договорених активности.						
Специфични циљ 2: Успостављени су услови за изградњу капацитета и синергију у раду СОП и одрживи развој и укључивање већег броја удружења која спроводе омладинске активности							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Утврдити постојање свих јавних простора за младе (омладинска имовина) и ставити их у функцију младих и омогућити коришћење ОЦД за реализацију програма за младе	Израда базе; Израда пројеката реконструкције за најмање три простора; Реконструисање и стављање у функцију простора у урбаном и најмање два простора у приградским или руралним насељима.	АЛЕР/КЗМ	ЈП Дом Лесковац; ГУ за финансије; ГУ за имовину	2017-2019	8.000.000	Град Лесковац - 50% Донаторска средства - 50%	Израђена база; Три објекта стављена у функцију.
Специфични циљ 3: Унапређени услови за волонтирање међу младима и за младе							

Назив пројекта	Најважније активности	Носилац	Партнери	Временски оквир	Вредност пројекта	Извори финансирања (%)	Индикатори реализације пројекта
Подстицање волонтеризма спровођењем програма за финансирање акција удружења и неформалних група	Израда конкурсне документације Објављивање конкурса Формирање комисије за одабир и праћење пројеката Финансијска подршка и праћење реализације Медијска промоција активности младих	КЗМ	Савет за младе, Савет за развој	1016-2020 Континуирано	3.000.000	Град Лесковац – 100%	Објављен конкурс; Спроведено најмање 5 пројеката младих годишње;
Подршка младима за активније ушећње у европском волонтерским камповима	Успостављање сарадње са Европским волонтерским сервисом ради лакше доступности информација младима; Израда банера на сајту КЗМ; Финансирање путних трошкова или дела путних трошкова младих за одлазак на волонтерске кампове.	КЗМ	ОЦД; Привредници	2016	5.000.000	Град Лесковац - 30% Привредници - 20% Министарство омладине - 50%	Доступност информација повећана; Најмање 10 младих годишње посећује волонтерске кампове ван Србије; Најмање 30 младих годишње посећује волонтерске кампове у Србији.
Спровођење пројеката за подстицање	Формирање мултигенерацијског тима са представницима	Савет за младе	ОЦД; Ромски Дом културе; Школе;	2016 - 2020 континуирано	3.000.000	Министарство омладине и спорта - 20%	Број реализованих пројеката кроз међугенерацијску сарадњу и

међугенерацијске сарадње и укључивање младих из осетљивих група кроз волонтерске програме, пројекте и иницијативе	младих из осетљивих група за покретање иницијатива, креирање и реализацију волонтерских програма и пројеката; Медијска промоција; Реализација и креирање радио и тв емисија, као и документарног филма.		Дом старих			Министарство просвете - 20% Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања - 20% Донатори - 20% Град Лесковац - 20%	партиципацију младих из осетљивих група; Број волонтера укључен кроз програме и пројекте.
Повећати учешће младих волонтера у организовању спортских, културних и образовних дешавања	Формирање волонтерског центра КЗМ Учешће у најмање две активности и повећање видљивости волонтера	КЗМ	Јавне институције; ОЦД	2016	200.000	Град Лесковац	Формиран центар; Волонтери учествовали у организацији најмање два догађаја;
Укључивањем ладих волонтера у краткорочне и дугорочне волонтерскеп рограме	Формирање градског волонтерског језгра и центара; Обука, мотивисање и иницијација младих волонтера преко школа, ученичких парламената и медија (медијска кампања);	Синергија	СЗМ КЗМ Школе Медији	2016/2020 континуирано	3.000.000	Министарство омладине и спорта - 20% Министарство просвете, науке и технолошког	Број младих волонтера и њихово учешће у краткорочним и дугорочним волонтерским програмима; Број волонтерских центара по

	Мапирање постојећих и осмишљаване ктракорочних и дугорочних волонтерских програма партиципацијом младих волонтера; Укључивање младих волонтера					развоја - 20% Донатори - 40% Град Лесковац - 20%	школама; Формиран и активан Градски волонтерски центар.
Специфични циљ 4: Повећано је учешће младих у заштити животне средине и одрживог развоја							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Координирање активности и подстицање привредног сектора у правцу издвајања средстава за омладинске програме у области заштите животне средине	Прикупљање предлога активности неформалних група, активиста и ОЦД; Организовање радних састанака са привредницима и представљање акција које треба финансирати; Праћење реализације пројаката;	АЛЕР/КЗМ	Савет за развој, Савет за младе	2016-2020 Континуирано	1.000.000	Привредници - 100%	Прикупљени предлози, утврђени приоритети, пројекти представљени привредницима, договорена реализација најмање 5 предлога годишње

Спровођење Програма подршке омладинских предузетничких идеја са компонентом заштите животне средине кроз промоцију обновљивих извора енергије, екотуризма и других облика зелене економије	Формирање комисије; Доношење Одлуке и расписивање конкурса; Спровођење конкурса; Финансијска подршка за набавку потребних машина;	АЛЕР/КЗМ	ГУ за заштиту животне средине; ОЦД	2016/2020 Континуирано	15.000.000	Град Лексовац – 100%	Спроведен конкурса; Одабрано и подржано најмање 5 предузетничких идеја;
ОБЛАСТ 4. Здравље и благостање младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређено здравље и благостање младих жена и мушкараца							
<u>Специфични циљ 1:</u> Програми промоције здравља и превенције ризичног понашања младих су унапређени и доступни већем броју младих жена и мушкарац							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Спровођење спортских активности као један од облика осмишљеног организовања	Организовање турнира у малом фудбалу, баскету и одбојци; Организовање спортских секција у свим основним и средњим школама.	КЗМ	Градска управа за друштвене делатности; Савез за спорт;	2016-2020	2.000.000	Град Лесковац – 50% Донаторска средства – 50%	Број младих који су награђени; Број младих који су посетли манифестацију;

слободног времена ученика и младих							
Едукације о штетности злоупотребе психоативних супстанци (ПАС)	- Едукација родитеља о штетности злоупотребе ПАС; - Едукација школске популације о штетности злоупотребе ПАС-а; - Едукација шире друштвене заједнице о штетности злоупотребе ПАС; Емисије на локалним телевизијама о штетности злоупотребе ПАС-а; Пропагадни материјал о штетности ПАС-а;	Одбор за превенцију болести зависности и борбу против верских секти	релевантне институције на подручју града Лесковца, које у делокругу свог рада имају превентивне активности	2016-2020 континуирано	200.000	Град Лесковац – 100%;	Број учесника, који је прошао едукацију; Анкетно испитивање учесника едукације о штетностима злоупотребе ПАС-а, пре и после едукације.
Организовање он лајн саветовалишта у КЗМ као	Успостављање сарадње са Домом здравља; Опремање саветовалишта дома	КЗМ	Саветовалиште Дома здравља; Спортске организације;	2016	100.000	Град Лексовац – 100%	Повећан број младих који се интересује за своје здравље због анонимног рада;

подршке здравим стиловима живота и менталном здрављу	здравља; Формирање онлајн саветовалишта и промоција саветовалишта.						
<u>Специфични циљ 2:</u> Створени услови за развој здравих стилова живота младих жена и мушкараца							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Израда и спровођење програма промоција здравља и здравих стилова живота младих	Формирање радне групе која укључује све институције и ОЦД које могу бити носиоци одређених активности; Израђен план; Формиран календар активности доступан на сајту КЗМ; Спровођење програма.	АЛЕР/КЗМ	Дом здравља; Културни центар; ГУ за друштвене делатности; Предшколска установа; СРЦ Дубочица; ОЦД; Спортске организације	2016-2020 континуирано	500.000	Град Лесковац – 20% Остали партнери – 80%	Број младих учесника у програмима; Број подржанх програма (10);
<u>Специфични циљ 3:</u> Унапређени услови за рад са младима у здравственом ризику							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Узимање брисева са радних	Узимање брисева са радних површина у основним и средњим школама на присуство	Одбор за превенцију у болести зависност	Полицијска управа Лесковац; Завод за јавно	2016-2020 континуирано	300.000	Град Лесковац – 100%	Број школа обухваћених акцијом;

површина на присуство прихоактивних супстанци (ПАС-а)	ПАС-а;	и и борбу против верских секти	здравље;				
ОБЛАСТ 5. Безбедност младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређени услови за развијање безбедносне културе младих							
Специфични циљ 1: Успостављено свеобухватно и континуирано образовање младих о безбедносним изазовима, ризицима и претњама, као и безбедном понашању							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Заједно за безбедност – дечја олимпијада безбедности	Анализа потреба корисника; Такмичарска правила и показна вежба на тему: пружање прве помоћи, реаговања у случају природних катастрофа и елементарних непогода; Набавка материјала; Медијска промоција пројекта; Реализација задатака;	Полицијска управа Лесковац	Школска управа и школе, Градска управа за друштвене делатности, Канцеларија за младе, Савет за безбедност града Лесковца; Црвени крст; Центар за ванредне ситуације;	2016-2020	500.000 динара	Град Лесковац - 50%; Министарство унутрашњих послова – 50%	Број школа који се одазвао; Број ученика који су присуствовали; Број ментора; Реакције ученика; Реакције школа; Ниво знања ученика.

Полигон за младе учеснике у саобраћају у циљу спречавање безбедоносних ризика којима су млади изложени у саобраћају	Одређивање локације; Изградња полигона; Опремање учионице за теоријски део; Организовање показних вежби за ђаке и предшколску децу;	Град Лесковац	АЛЕР, Предшколска установа; школска управа; Школе; ГУ за друштвене делатности; Полицијска управа Лесковац;	2017-2018	10.000.000	Град Лесковац – 10%; Донаторска средства – 90%	Изграђен полигон; годишње кроз обуке прошло 1300 предшколараца и 1400 првака.
Израда студије безбедоносних ризика	Именовање радног тима; Анализа тренутног стања; Израда студије.	Савет за безбедност	ПУ; КЗМ; Одбор за родну равноправност	2016-2017	100.000	Град Лесковац – 100%	Израђена анализа; Израђена студија;
Организовање трибина у основним и средњим школама са темом борбе против трговине људима	Формирање радне групе; Организовање трибина; Медијска промоција;	Локални координациони тим за борбу против трговине људима	Полицијска управа; ГУ за друштвене делатности;	2016-2020	600.000	Град Лесковац – 100%	Одржане 33 трибине сваке године (једна разред у основној и један у средњој школи);
Специфични циљ 2: Унапређени програми поштовања људских и мањинских права, родне равноправности, прихватања различитости, толеранције и неговања ненасилних начина комуникације							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**

Организовање радионица у школама и програм вршњачке едукације који промовишу толеранцију, разумевањеи антидискрими нацију	Реализација програма на теме: равноправности, толеранције, поштовања људских и мањинских права и ненасилне комуникације; Подизање свести грађана на горепоменуте теме путем различитих активности младих (перформанси, јавне акције, радионице, графити, кампање…)	ОЦД	ОЦД; Основне и средње школе; Ђачки парламенти; Медији; Саветовалиште за младе; КЗМ; Центар за социјални рад;	2016-2020	1.200.000	Донатори - 70% Град Лесковац – 30%	Број младих укључених у програме; Промена свести учесника кроз пост-пре упитнике; Број реализованих акција, перформанса, радионица; Резултати анкете међу младима, ученицима основних и средњих школа.
Организовање радионица у школама и програм вршњачке едукације који промовишу ненасилно решавање конфликта међу младима и развој вештина за препознавање	Тренинг тренера; Израда брошура; Организовање предавања; Организовање радионица за креативно обрађивање проблема; Представљање резултата са радионица и додатна маркетиншка обрада проблема	АЛЕР/КЗМ	ОЦД; Основне и средње школе; Ђачки парламент; Медији; Саветовалиште за младе; УНИЦЕФ; УНДП;	2017-2020 континуирано	2.500.000	Град Лесковац – 20% Министарства и донатори - 80%	44 психолога и педагога завршило обуке; 1570 ученика 4-тог разреда основне школе одслушало предавања; Радионицама присуствовало најмање 50 ученика; Представа ученика; Резултат радионице медијски приказан;

и реаговање на насиље							
Развити програме који сузбијају родно засновано, сексуално и партнерско насиље над младим женама	Потписивање Протокола о сарадњи са дефинисаним улогама и обавезама потписника; Организовање предавања - живе библиотеке за родитеље, просветне и здравствене раднике и сараднике, припаднике МУП-а и локалне самоуправе, стручњаке Центра за социјални рад и судије; Израда брошура; Представљање резултата са радионица и додатна маркетиншка обрада проблема;	ОЦД	Саветовалиште за младе; КЗМ/АЛЕР; Центар за социјални рад; ПУ Лесковац; Општински суд; Одбор за родну равноправност Жене за мир;	2017	1.000.000	Министарство омладине и спорта - 20%; Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања - 40%; Град Лесковац - 40%;	Потписан Протокол о сарадњи; Одржане радионице и предавања; Израђен промо материјал.
Унапређење рада са младима о социокултурним, верским И другим различитостима организовање	Креирање програма кроз :Форум театра и Живе библиотеке у школама на тему социокултурних, верских и других различитости; Медијска промоција; Креирање и емитовање емисија са снимцима Форум	Синергија	СЗМ; Школе; Медији;	2016-2020	5.000.000	Министарство омладине и спорта - 20%; Министарство просвете, науке и технолошког развоја - 20%; Министарств	Број одржаних Форум театара, Живих библиотека и трибина; Реакција младих; % разлика у одговорима на упитник о ставовима везаним за социокултуролошк

м едукативних трибина	театра и Живих библиотека; Реализација трибина по школама.					о за рад, запошљава ње, борачка и социјална питања - 20%; Министарств о културе - 20%; Град Лесковац - 20%	е, верске и друге различитости пре и после програма.
Развити програме који сузбијају родно засновано, сексуално и партнерско насиље над младим женама	Покретач : Форум театар и Жива библиотека за родитеље, просветне и здравствене раднике и сараднике, припаднике МУП-а и локалне самоуправе, стручњаке Центра за социјални рад и судије; Формирање тима за осмишљавање; Умрежавање ингерентних институција и потписивање Протокола о сарадњи.	Синергија	СЗМ; КЗМ НВО Центар за социјални рад; ПУ; Општински суд;	2016-2020	1.000.000	Министарств о омладине и спорта - 20%; Министарств о за рад, запошљава ње, борачка и социјална питања - 40% Град Лесковац - 40%	Протокол о сарадњи са дефинисаним улогама и обавезама потписника; Утисци учесника;
Специфични циљ 3: Унапређени програми ресоцијализације и реинтеграције у раду са младима који су учиниоци кривичних дела и прекршаја							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временск и оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансира**	**Индикатори реализације**

						ња (%)	**пројекта**
Обуке младих лица пре изласка са одслужења казне	Обуке за: заваривање,уградњу водовода, грејања и одвода, монтажу клима уређаја, уградњу соларног грејања, основне информатичке обуке, стране језике,сервисера персоналних рачунара, руковање ЦНЦ машинама, одржавање мотора и моторних возила, сервисирање уређаја у домаћинству	Техничка школа „Раде Металац“	Окружни затвор Лесковац;	2016 – 2020 континуирано	1.000.000	Град Лесковац – 40%; Окружни затвор Лесковац - 40%; Техничка школа – 20%	Број одржаних обука; Број младих који је завршио обуку;
ОБЛАСТ 6: Социјална укљученост младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређена подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености							
Специфични циљ 1: Створени су системски предуслови да млади у ризику од социјалне искључености буду адекватно препознати и подржани у укључивању у економске, друштвене и културне токове							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Формирање Саветовалишта и психолошка подршка младима у ризику од	Формирати тим за подршку младима од социјалне искључености; Успостављање сервиса; Развијање програма за ефикасније	Саветовалиште за младе	Центар за социјални рад; ОЦД; КЗМ	2016-2017	400.000	Дом здравља – 30%; Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална	Број младих укључен у програме; Број одржаних радионица;

социјалне искљученост	саветовање и психолошку подршку младих у ризику од социјалне искључености; Укључивање младих; Праћење успешности програма кроз ефекте рада са групом младих;					питања – 30%; Донатори - 40%;	
Системско формирање и финансирање Саветивалишта за брак и породицу	Медијска презентација, Укључивање клијената; Саветодавно терапијски рад; Евалуација рада	ОЦД	Центар за социјални рад;	2016	500.000	Донатори - 100%	Број корисника услуга саветовалишта;
Специфични циљ 2: Повећана је доступност и обим активности превенције социјалне искључености младих у ризику							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Организовање обуке о родној равноправности и родној перспективи за представнике институција које се баве превенцијом социјалне	Дефинисати план рада са представницима релевантних институција; Подржати програме обуке представника институција и ОЦД које се баве превенцијом социјалне искључености младих;	Одбор за родну равноправност;	ОЦД; Центар за социјални рад;	2017-2018	300.000	Град Лесковац - 10%; Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – 90%	Број подржаних обука (3); Број учесника обука (најмање 90)

искључености							
Специфични циљ 3: Повећан је обухват младих у ризику од социјалне искључености који су корисници локалних сервиса и програма подршке							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Развити програме сензибилизације запослених у локалним институцијама у циљу ефикасније подршке младима у ризику од социјалне искључености	Дефинисати програме сензибилизације; Укључити запослене у локалним институцијама у програм; Мерење ефеката спроведених програма,	Центар за социјални рад	ОЦД; Град Лесковац	2016-2017	400.000	Град Лесковац – 10%; Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – 90%;	Број подржаних програма; Број запослених укључених у програм;
Обезбедити усклађеност сервиса и програма са препорукама међународних организација и институција за рад са младима у ризику од	Усвојити препоруке међународних организација и институција за рад са младима у ризику од социјалног искључења; Дефинисати услуге сервиса;	Центра за социјални рад	ОЦД; Град Лесковац	2017	/	/	Механизми стандардизације, лиценцирања и акредитације усклађени са међународном добром праксом;

социјалног искључења							
ОБЛАСТ 7: Мобилност младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређена мобилност, обим међународне сарадње младих и подршка младим мигрантима							
Специфични циљ 1: Побољшани су економски, културни и административни предуслови за мобилност младих жена и мушкараца							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Формирање информативног центра у Канцеларији за младе за унапређење информисаности младих о програмима мобилности	Формирати центар; Упознати младе са програмима мобилности у образовању, о могућностима школовања у иностранству, студентских размена и пракси и информисаности младих о програмима подршке радној мобилности, стицања нових практичних знања;	КЗМ/АЛЕР	Школе; ОЦД; НСЗ;	2017-2020	500.000	Град Лесковац – 50%; Донатори – 50%;	Формиран информативни центар; Број младих информисаних корисника;
Организовање обука за родитеље, наставнике и стручне сараднике о сврси мобилности и доступним	Дефинисати и усвојити план обука; Обучити родитеље, запослене у КЗМ, наставнике и стручне сараднике; Мерити ефекте обука;	ОЦД	КЗМ; Високе школе и факултет;	2017-2020	300.000	ОЦД – 50%; Донатори – 50%	Број одржаних обука; Број учесника;

програмима мобилности							
Специфични циљ 2: Обезбеђени су услови за повећање мобилности младих и унапређење међународне сарадње младих							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Подстицање учешће младих у различитим програмима и пројектима регионалне и међународне сарадње у области омладинске политике	Подржати учешће удружења која спроводе омладинске активности у европским и светским мрежама за младе; Промовисати учешће младих у различитим програмима и пројектима регионалне и међународне сарадње;	ОЦД;	КЗМ/ АЛЕР; Министарство омладине и спорта;	2017-2020	500.000	Град Лесковац – 10%; Донатори - 90%;	Повећање броја пријављених младих из Лесковца за међународне догађаје, програме и сервисе;
Подржати програме сарадње субјеката омладинске политике са удружењима младих у дијаспори	Умрежавање са удружењима омладинске политике; Учешће у програмима;	ОЦД	КЗМ; Удружење младих у дијаспори;	2016-2017	/	/	Подржани програми;
ОБЛАСТ 8: Информисање младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређен систем информисања младих и знање о младима							
Специфични циљ 1: Младима је омогућен приступ потпуним, разумљивим и поузданим информацијама у складу са							

њиховим потребама							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Успостављање програмског садржаја за младе на локалним медијима	Идентификовати потребе; Креирати информативне програме прилагођене потребама свих младих; Омогућити учешће младих у развоју информативних програма и сервиса, у припремању и достављању информација;	КЗМ	Медији; ОЦД;	2016-2020	500.000	Град Лесковац	Проценат програма и сервиса који је укључио младе у процес (најмање 80%); Број подржаних медијских пројеката који је укључио младе;
Квалитетно информисање младих путем омладинске редакције	Оснивање омладинске редакције; Обуке за младе чланове омладинске редакције; Реализација програма омладинске редакције у партнерству са локалним медијима; Креирање омладинског часописа (онлине и штампано издање);	ОЦД	Локални медији; Фото клуб; КЗМ; Бизнис сектор; Ђачки парламенти;	2017-2018	800.000	Домаћи и страни донатори - 50% Град Лесковац - 50%	Број младих активних у омладинској редакцији; Број младих који су прошли обуке за рад у редакцији; Број емисија, прилога, репортажа и осталих форми медијског изражавања

							емитованих/пласираних у локалним медијима; Број издања и тираж омладинског часописа;
Специфични циљ 2: Медији пружају информације и креирају садржаје за младе и о младима у складу са потребама младих							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Подржати садржаје за младе усмерене на представљање младих у позитивном контексту, позитивне примере и достигнућа младих	Мапирати примере добре праксе; Представити достигнућа младих локалне заједнице;	КЗМ	Медији; ОЦД;	2016-2017	50.000	Град Лесковац - 100%	Број реализованих медијских садржаја са позитивном поруком о младима; Процењен домет кампања;
ОБЛАСТ 9: Култура и креативност младих							
СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Унапређено коришћење и учешће младих у креирању културних садржаја							
Специфични циљ 1: Обезбеђена је континуирана подршка развоју креативности младих и учешће младих у стварању и коришћењу културних садржаја							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Реконструкциј	Израда пројекта	Лесковач	Град Лесковац;	2016-2017	55.000.000	Донатори -	Извршена

а летње баште Лесковачког културног центра	реконструкције; Извођење радова;	ки културни центар;	АЛЕР			80%; Град Лесковац - 20%;	реконструкција летње баште;
Клуб младих Народног музеја	Адаптација простора; Опремање простора; Организовање активности;	Народни музеј Лесковац	Град Лесковац; АЛЕР	2016-2017	500.000	Донатори, Министарство културе и информисања -80%; Град Лесковац - 20%;	Оспособљен и функционалан простор клуба младих Народног музеја;
Креирање посебног дела програма установа културе прилагођених потребама и интересовањима младих	Успостављање праксе у установама културе да се креира посебан програмски садржај прилагођен потребама младих Промоција културних садржаја прилагођених потребама младих у сарадњи са партнерима	Установе културе	Локални медији; ОЦД; Удружења уметника; Основне и средње школе;	2016- 2020 континуирано	2.000.000	Град Лесковац - 30% Домаћи и страни донатори - 40% Установе културе - 30%	Број креираних и реализованих посебних програма установа културе прилагођених младима; Број младих који су посетили/користили/учествовали у програмима;
Пружање подршке младим уметницима у креирању културних	Програм пружања подршке младим уметницима за креирање ауторских културних садржаја; Промоција културних	ОЦД	Установе културе (ЛКЦ, Народно позориште, Библиотека, Музеј…);	2016-2020	2.000.000 РСД	Град Лесковац - 30% Домаћи и страни донатори -	Број младих уметника чије је стваралаштво подржано у оквиру програма подршке;

садржаја за младе	садржаја насталих од стране младих уметника у оквиру Програма подршке;		Средња и Висока школа за текстил и дизајн; КЗМ; Музичка школа; Фото клуб; Школа стрипа; Локални медији; Удружења уметника;			40% Установе културе - 30%	Број ауторских културних садржаја насталих током реализације програма подршке;
Специфични циљ 2: Повећано коришћење културних садржаја међу младима							
Назив пројекта	**Најважније активности**	**Носилац**	**Партнери**	**Временски оквир**	**Вредност пројекта**	**Извори финансирања (%)**	**Индикатори реализације пројекта**
Организација културних активности, као један од облика осмишљеног организовања слободног времена младих	Организовати следеће активности: ликовни, литерарни и фото конкурси, драмски наступи, перформанси музичка такмичења;	КЗМ	Позориште; Лесковачки културни центар; Фото клуб „Лесковац"	2016-2020 континуирано	2.500.000	Град Лесковац - 100%	Број радионица које су одржане; Број младих који је посетио радионице;
Покретање медијског програма	Формирати културни садржај за младе; Организовати	КЗМ	Медији; Лесковачки културни	2018	100.000	Град Лесковац – 100%	Број емисија који обухвата културни садржај за младе;

културног садржаја за младе (музика, филм, стрип, дизајн и остало), ради формирања критичког мишљења младих.	радионице на тему формирања критичког мишљења младих.		центар; Народно позориште;				Број деце који је прошао радионице;